

Registered No. M. 1118.

పది పత్రక గ-క ౦-౧౭.

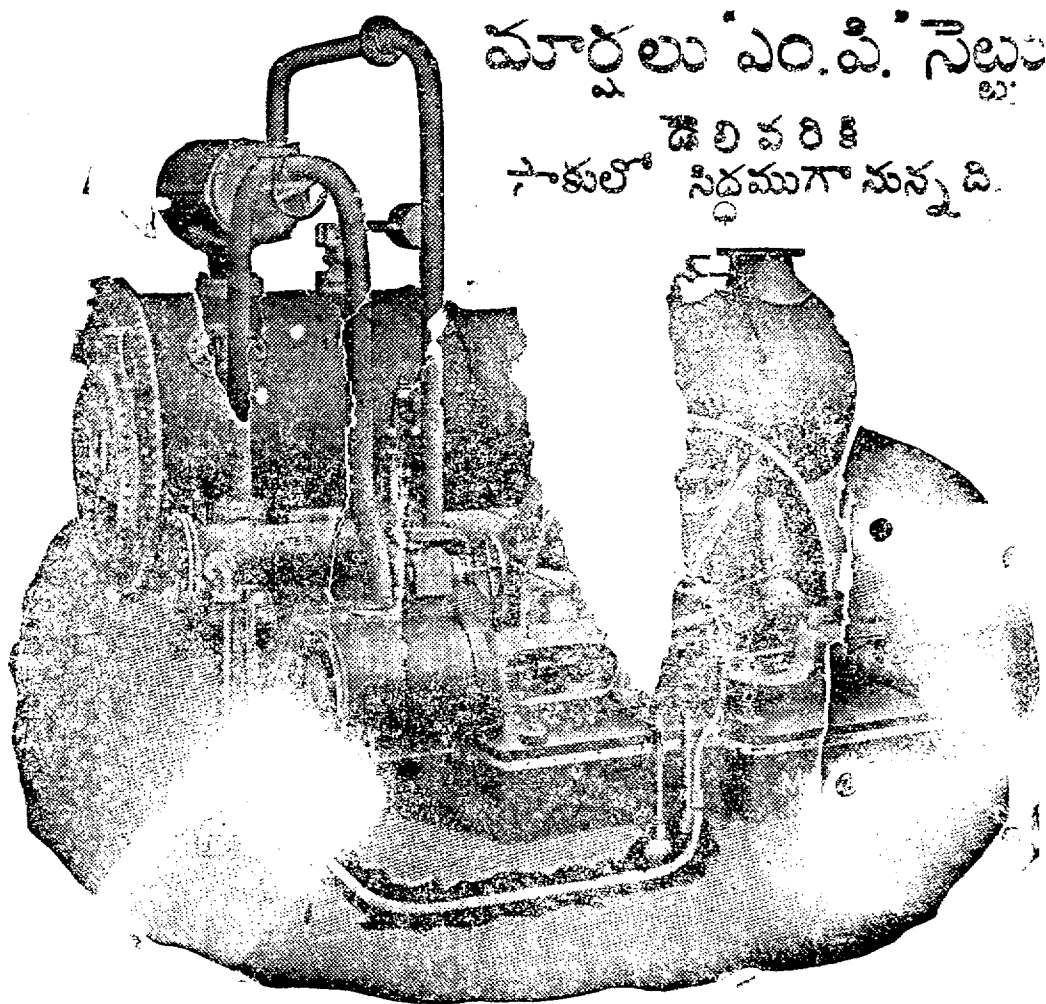
Post Box No. 212.

TelePhone No. 544.

ఆంధ్రమిత్ర

30229 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8. } ఔన్నవట్టణము 1921 వ సం॥ నవంబరు నెల 15 తేది మంగళవారం } No. 186.
సంపుటము. ౮ } చుక్కతి నా మ స ం వ త్స ర కా క్తీ క మా స శు ధ్ధ పౌ ర్ణ మి ౧౭. } సంచిక. ౧౮౭

మార్వలు 'ఎం.పి.' నెట్టు

డేలివరీకి
సాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, నూవర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వైపింగు మొదలగువా ల్లో వయిన ఉండునది మార్వలు 'ఎం. పి.' మార్తి నెట్టు రేయిల్-వివరము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను.

మార్వలు సన్ను & కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

బాంబే: టెలిఫోన్, ౧౦౭౫౪.

నెం. 9, సెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధికెక్కినది. ఇతర వీధిమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి సంత మాత్రమున నయమగును. సులభ వెల 0-10-0 అణాలు

మోహినితైలము

సీసా 1-౩ 0-12-0

తామరతైలము

డబ్బి 1-౩ 0-6-0

పండ్ల పొడి

డబ్బి 1-౩ 0-2-0

అమృతాంజనం డిప్,

బాంబే - మదరాసు.

ముఖ్య గమనింపు

యోగ్యతావ్రతులు 29:2

(8) కాకిలోనుండు, దుర్గా మెడికల్ హాలువారి బహు మాత్రనివారికి నాకు అత్యద్భుతమైన గుణము నిచ్చింది. ఎప్పు డీ నా కావాల్సి లేదు. ఇందుకై = 8కి నెలనా కృతజ్ఞతా సూర్యకనుయిన వందనములు చేయుచున్నాను.

బాంబాయి } కె. జాన్ సన్,
28-8-20 } రైల్వే పింఛను డెపుటీ కలెక్టరు

ఇదే మంచినమయము

సీమకమలాల పుష్పరాగముల కెంపుల బం గారునగలున్న వెల సరసముగాను వని శుద్ధ ముగాను దొరుకును. ఒకసారి కొనిచూడండి.

కోటా మునిరత్నం శెట్టి అండు సన్సు,
8078 217, వైశాలిబాద - మదరాసు.

ఆరోగ్యములకు గాన

మీరు-

తక్షణమే 11 అగ్నివ్రణములు

ప్రాసిన రోపాలు ఖర్చులు కూడను అగ్ని 12 పాముకాటు
ఒక ప్రతి "కామశాస్త్ర" పుట 13 రేణుకాటు
తీర్చకము!

వైద్యశాస్త్రశైలివిధి, మద్రాసు.
చరిత్రాన్నికా యావధ

గురున, 1915 సం. మంగళవారము 26128 గురున, శ్రీలంకా
 2767 గురున, 1916 సం. మంగళవారము 24910 గురున, శ్రీ
 లంకా 3839 గురున, 1917 సం. మంగళవారము 27816 గురున
 శ్రీలంకా 3653 గురున, 1918 సం. మంగళవారము 29585
 గురున, శ్రీలంకా 4081 గురున, 1918 సం. మంగళవారము
 28281 గురున, శ్రీలంకా 3189 గురున, 1920 సం. లో
 మంగళవారము 29490 గురున, శ్రీలంకా 2476 గురున నిష్పం
 దింపబడిరి.

నానావిధములగు నేరములకు గాను, మెసమటిస్ రాష్ట్రము
 నందలి కారాగృహము లన్నిటిలోను, 1914 సం. 6878 గురు.
 1915 సం. 6663 గురున, 1916 సం. 5657 గురున 1919
 సం. 5239 గురున, 1918 సం. 3701 గురున, 1916 సం. 2895
 గురున, 1920 సం. 2352 గురున, 1921 సం. మేసెల
 వరకు 2990 మందియు ఖైదీలుగా నుండిరి.

పశ్చిమ ప్రాంతములకు తూర్పు ప్రాంతములలో త్రాగు
 బోతుల నము ఎక్కువ. మెసమటిస్ రాష్ట్రము తూర్పు దేశమున గలదు. ఇతర రాష్ట్రమునకున్న
 త్రాగుబోతులకన్న ఈ రాష్ట్రము కడుండు ప్రభావితమై నది. అట్టి యీ రాష్ట్రముననే గత 7 సం. ల నుండి మనుషాన
 నిషేధములన నేరములు ఇంత తగ్గిన ఇతర రాష్ట్రములనంగలి
 చెప్ప నవసరముగా? నేరములు తక్కువకొలదిగ తగ్గుచున్నం
 దున, వ్యాపకములలో అధికారుల పని యంతయు తగ్గ
 పోవుచున్నది. అందువలన ఎన్నియో వ్యాపకములు పిసి
 వేయబడినవి. రక్షక సిబ్బంది గురించి నిలుపు
 దల చేయబడినది. కారాగృహముల లనేకములు పాత
 కాలలకు ఇతర ధార్మిక సంఘములకున నాడబడుచున్నవి. ఈ
 విషయమున కొన్ని నిర్ణయములు చూపెడు. బర్మింగ్హామనందలి
 కారాగృహము 12 నెలలవరకు కాళీగా వదలివెట్టబడి తరువా
 త అచ్చటి పాతకాల వారికపయోగమున కేయబడినది. బోస్టను
 లో నానావిధములగు సారాయములన చేయుటకు గాను ఒట్టి
 బడి, కొప్పుభవన మొకటి ప్రస్తుతము శ్రీలంక వనతిభవనము
 గా మార్చబడినది. మెర్సర్ లో వుంటిలో కొప్పు
 సారాయపురుకాణము ప్రస్తుతము తీయగోగుల చికిత్సలయ
 మునకు నాడబడుచున్నది. ఇంకను ఇట్టి పెన్నియో భవనములు
 నానావిధములగు సంఘములవారిచే ప్రస్తుతము ఉపయోగింప
 బడుచున్నవి.

మనుషాన నిషేధముతో న్యభిచారము దేశమంతటను
 నామావశ్య మగుచున్నది. న్యాయాధిపత్యమునగాని, రాక్షసు
 లో ప్రతిపక్షులలోను పచారచేయుచుండుము. ఎచ్చటగాని
 మనిషి పురుగు మనకంటబడుట ఎంతయో కష్టమై తరము
 ఇంతకుముందు త్రాగుబోతుల నము నకు గాను శ్రీలం
 నెందరినో పట్టుకొని నానాస్థానములకు వెచ్చించుట
 నాడుక. ఇప్పుడు వారిసంఖ్య ఎంతయో తగ్గినది. ఇంతకు
 ముందు బాలికలు పగలంతయు, ఉపాటలుచేసి గాతులలో
 తిప్పుత్రాగి, బజారులలో విచ్చలవిడిగా సంకరించుటగలదు. అ
 ట్టివారిని మనవిప్పుడు ఇచ్చటను చూడవలయునన, ఈ నిషేధో
 ద్యయము ఆదేశమున ఎంతవరకు పనిచేసినది గ్రహింపవచ్చును.
 పురుషులలో అనేకులు ఇంతకుముందు గాతులలో సారాయ
 అంగళ్లలో కూర్చొని ఎంతయో అల్లరిచేయుచుం
 దువారు, అట్టివారిపై పురు, సారాయం
 కాల మైనంటినే తమతమ గృహములకు వెళ్లి ఆలవిడ్డలలో
 సుఖముగా కాలమును గడపుకొనుచున్నారు. ఇప్పుడు వారు వి
 గ్రాంతికాలములలో ఇంటిసామగ్రిలను బాగుచేసికొనుట, తోట
 పనులు చూచుకొనుట, తమ ఇంట్లను బాగుగ అలంకరించు
 కొనుటతో గడపుకొనుచున్నారు. ఇంటిలోనే ఎల్లప్పుడును
 గూర్చుండినందున, విసుగుగతిని యెవల, వారు ఇతరవోట్లకు
 తమతమ కుటుంబములతో వెళ్లుచు సంతోష మనుభవించు
 చున్నారు. ఇంతవరకును కల్లు అంగళ్లకు పోవు, వీరిదెబ్బ ఇ
 ప్పుడు దనగా రములకు పోవుచు, ఎంతయో
 వడ్డివచ్చుచున్నది. ఈ అయివారు నెలలలోనే, ఈవిధముగ
 కూడవెట్టుకొనిన నైకముతో కొందరు మోటారుకార్లను నై
 తము కొనుటకు కత్తిరిగివదిని వ్రాసి, ఉద్యయము వివిధము
 గా తేజమున వ్యాపించుచున్నది, చెప్పనక్కరలేదు. ఇంతవరకును
 ఇంట్లలో గల కుటుంబకలహము లన్నియు నిపుడు మటుమాయ
 మగుచున్నవి. ఇంతవరకును ఎన్నియో రోగములచే పీడింపబడు
 వారివెప్పుడు ఆరోగ్యవంతులుగ నున్నారు. కుగ్రవాడ్ల పోష
 ణముపట్ల తలదగ్గరదారులు ఇప్పుడు ఎక్కువ శ్రద్ధ వహించు
 చున్నారు.

చికాగోమునిసిపలు కోర్టునందలి కేసులు దాఖలుచేసి
 కొను అధికారి, తననివేదికలో, నిషేధము ప్రారంభింపబడినమా

దునెల్లలో 400 కేసులు గడ్డుపడుచుండె ననియు, వీనిలో ననే
 కములు ఆలవిడ్డలను పోషించక విచ్చలవిడిగా తిరుగుచుండు
 త్రాగుబోతులకు సంబంధించిన వనియు, నూచించుచున్నారు.
 కుగ్రవాడ్ల యోగక్షేమమునకు గాను స్థాపించబడిన
 సంఘమువారికి, 1918 సం. న త్రాగుబోతులకు తగ్గింపులు,
 తమ కుటుంబములకు పోషించుట లేదని 116 మనాజరులు
 వచ్చెను. 1919 సం. వేసంగికాలమున ఈ సంఖ్య 21 కి తగ్గినది.
 వాషింగ్టనునగరమున 1918 సం. న త్రాగుబోతులకు తగ్గింపులు
 తమ కుటుంబములకు పోషించ లేదని శిక్షించ వారసంఖ్య 96.
 1919 సం. న ఆసంఖ్య 25 కిని 1920 న 18 కిని తగ్గిపోయినది.

భూతభివ్యద్వర్తమానములు

ఒక సంవత్సరమునకు వివరముగా జాతకము	రు. 2-8-0
వ్రాయుటకు	
సామదాయకముగ జీవితమంతయు వివరము	8-8-0
గా ముఖ్యాంశములతో వ్రాయుటకు	
సంతానకళిత్ర, ఆయుర్దాయఖయిదు ధన	2-8-0
యుజివియములు వివరము ఒక భాగ	
ము వ్రాయుటకు	
5 సంవత్సరములు జాతకము ద్వాదశభావము	8-4-0
లలోను జ్యోతిర్విశ్లేషిని యను గ్రంథ	
ముచిరము	0-8-0
విశిష్టగ్రంథము	
(పోస్తకర్పులు యందులో కలసియున్నది.)	
(3123) వి. వి ఆర్. శర్మ, కాకినాడ.	

అమృతసరు దర్బారుసాహెబు
 దీని పరిపాలనము చిరకాలమునుండి ప్రభుత్వమునై నున్నది.
 దానిని క్రమభంగిని వదలుకొనుటకు వారు దావాను లేప్పించు
 చున్నారు. ఇదివరకు మేనేజరుగానున్న దర్బారు నుండరసింగు
 గారు సరిగా వ్యవహరింపనందున కెప్టను రిడల్గారు మేజరు గడ్డూ
 రు బహదరు బహదరు సింగుగారిని దావా ఫలితము నేలునకు
 నియమించిరి. తాళము. లాశివద్దనుండునునంబగు 15 వ శేఖరి
 గురువానకు కర్పంతి యుక్తము నాటికు సరిగా జరిపించు నని
 పంజాబు దొంగిలమువారు ప్రకటించిరి.

అమృతము
 5000 రూ.] [తక్కువలేదు
డబ్బిల్ డిమీప్రింటింగ్ మిషను
 చక్కగా పనిచేయుచున్నది.
ఆంధ్రపత్రికాఫీసు,
 చెన్నపురి.

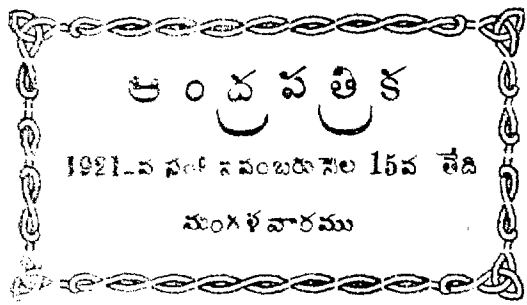

ఉష్ణదేశములకు
తగిన
ఆహారము

ఒట్లు ఆహారమునందు ఉష్ణముక కలుగ జేయునట్టి క్రొవ్వు ఎక్కువగా లేదు. (3009 సి)
 శరీరమునకు పుష్టి నిచ్చి అభివృద్ధి కేయుట కావశ్యకముగా నుండవలసిన వస్తువు ఆహారవంతు
 యందులో కలసియున్నది. బలమును కలుగజేయుటయందు దీని అమోఘమైన దని దీర్ఘ కాలమునుండియే
 ప్రసిద్ధిచెందియున్నది.
 పెరుగునట్టి బిడ్డలకు దీనికి సమానమైన దేదియును లేదు. ప్రపంచమునందు అంతిమ అనేక
 లక్షల ప్రజలు క్యాకరు ఓట్లను ప్రాతఃకాలభోజనమునకు ఉపయోగించుచున్నారు.
 అది గొడ్డుమాంసముకంటె రెట్టి రుచి బలమును జలుగజేయును. అనగా ఒకపాను క్యాకరు
 ఓట్లు ఒక పాను మాంసమును కలుగజేయును.
 ఒక మాంసమువరకు క్యాకరు ఓట్లను ప్రతిదినము ప్రాతఃకాలభోజనమున కుపయోగించుము
 ఎంత శీఘ్రముగా నీ దేహ మభివృద్ధియగునో చూపము. అది తిరగపు డబ్బాలలో వచ్చుచున్నది.
 మద్రాసు, బాంబాయి, కలకత్తా, కరాచి, రంగూన్.

Quaker Oats
 MULLER & PHIPPS (India). Ltd.
 Madras Bombay Calcutta Karachi Rangoon

శ్రీ గాంధీ మహాత్మ విరచితము
ఆరోగ్య సాధనము
 సామూహిక ప్రకరణము
 ఈ గ్రంథమును మనదేశ ఆరోగ్యమునకు 40 సంవత్సరముల అనుభవముతో మహాత్మాగారు రచించిరి. దీనియందు
 చికిత్సావిషయములు గూడ విపులముగా వ్రాసి నున్నారు. దీనియందు గల విషయములు.
 మొదటి భాగము
 1 పూర్వపీఠిక 4 వాయువు, 5 జలము 8 సామచేయుట
 2 ఆరోగ్యమునకేమి? 6 ఆహారము 9 ఉడుపులు
 3 మనుష్యుని శరీరము 7 ఆహారవిషయము (మితి) 10 శ్రీ పురుషులచేత
 రెండవ భాగము—చికిత్సలు
 1 వాయువు చికిత్స 4 జ్వరము [భేది, మూలము 7 తక్కిన కొన్ని అంటురోగములు 11 అగ్నిప్రణయము
 2 జలచికిత్స 5 నలబద్ధము, కడుపుకొప్పి, కీరి 8 ప్రసవము, 9 శిశువులనుకల్గించుట 12 సామకాలు
 3 ముష్టివలని యుపయోగము 6 అంటురోగము, పెడతమ్మవారు 10 కొన్ని అనాయనభవములు - నీటి 13 తేలుకాలు
 ఇట్టి విషయములతో కూడియున్నది మూలగ్రంథమునకు సరియగు సాంప్రదికణ ప్రావిణికోపుట 14 ఉపసంహారము
 ము. చక్కగా శ్రద్ధతో వ్రాయబడినది. దేశీయారోగ్యమును కాపాడుటకొరకు ప్రతివారిని ఆ గ్రంథములో చుండుటలు
 శుభ్యవలెక విక్రయించుచున్నాము. వెల 8 అణాలు మాత్రము.
వి. నారాయణన్ అందు కంపెని, 4 కొండిశెట్టివీధి, మద్రాసు.

రాజప్రతినిధిగారియువనము:

యువరాజుగమనము

ప్రియోద్యమము లిటు మూలమున, తాలూకా ద్వారాను రయితులకును నడవాలి విశేషముగ గలిగెనని, చనువరులకు తెలియును. ఈ బిలుమూలమున లిబరలు లీగు సభ్యులు సయితము సాయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభలో జ్ఞాపకమున రయితులకును వాడించి. సెలెక్టు కమిటీనుండి లేచి వచ్చి. కాని లాభము గలుగలేదు భూస్వాముల కట్టెపునభ్యులే శాసనసభలో సభక పంఖ్యాకులుగ నుండుటచే, రయితుల కట్టెపు సవరణ లొడిపోయెను. ఇందువలన, శాసనసభలో విజయము గలిగినవల దోచినను, వెలుపల రయితులలో నట్టి యశాశీలమగునో యూహించునశక్యము. ఎన్. హాకోర్టు బట్టరు ప్రభుత్వము వారు, తాలూకాదార్ల సభిమానించుచుండరనుట విదితము. ఇందువలన, స్థితి మరింత విషమమయ్యెను. ఇంతటితో నూరుకొనక, రాజప్రతినిధిగారి యొద్దకు విజ్ఞాపన గావించుటకు తాలూకాదార్లు ప్రత్యేకముగ వెడలియుండిరి. తమకును రయితులకును ఎడవాలి గలిగించుటకు రాజకీయాందోళన కారకులను. ప్రజల మెక్కు బడయ నెంచువారును ప్రయత్నించుచున్నారని చెప్పి, ప్రజల కక్షము వారిపై నెసే దీర్చుకొనిరి. తాలూకాదార్లు పేర్కొనిన ఆందోళన కారకులలో విశేషము మండి లిబరలు లీగు సభ్యులై యుండవలెను. ఇట్టి స్థితిలో, ప్రజలవలన ప్రజల కక్షమనినను వీరి కెంతటి ఏన గింపుకలనో గ్రహించవచ్చును. అట్టి తాలూకాదార్లనుండి, ఈ సమయమున రాజప్రతినిధిగారు విజ్ఞాపన వైకొనుట భావ్యముగ నుండలేదు. తాలూకాదార్ల విజ్ఞాపనకు జవాబిచ్చుచు, అసలు విషయమునకన్న ఇతర విషయములగున్పు వారెక్కుడుగ మాచుటించిరి. తాలూకాదార్ల రాజభక్తిని మిగుల కొనియాడిరి. సందిగ్ధ సమస్యలుదయించి, న్యాయమును శాంతిని వెకలించి వైచుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచు, ప్రమాణమునకు సారవమును తొలగించి, దేశపరిపాలనమును తలక్రిందుల చేయ బ్రయత్నించుచున్న నీ సమయమున, తాలూకాదార్లు ప్రభుత్వమువారికి తగు సహాయముకనెరవరి, రాజప్రతినిధిగారు తమ విశ్వాసమును వెలిబుచ్చిరి.

రాజప్రతినిధిగారు తమ యక్కర నిమిత్తము తాలూకాదార్లను పొగడియుండిరి. కాని వారి వాక్యములలో ప్రస్తుత సందిగ్ధసమస్యల నెటుల పరిష్కరింప నెఁదిలో సూచనయైనను గానరాదు. ప్రజోద్దేశ మొక తరుననుండ, కొలదిమంది తాలూకాదార్లు తొడ్చుడింతమాత్రమున, సందిగ్ధస్థితి తొలగిపోవలెనను, దేశమునందుండవలస, బ్రతుకును సకాంతి కారణ మేదియో, రాజప్రతినిధిగారు కనుగొని ప్రయత్నించిరా? బలముగ కారణ మున్నగాని ఇంతటి యశాంతి జనింపదని వారు గ్రహించలేదా? మూలకారణమును నివారించక, వైచి చిహ్నములనడచి వేయ బ్రయత్నించుట, రాజనీతిజ్ఞుని లక్షణముగాదు. న్యాయము,

న్యాయముని కలుపుచు వచించెడి రాజప్రతినిధి, న్యాయపు విశాలార్థమును గ్రహించుటలేదు. ఇంతవరకు వారు దండన నీతినే నమ్ముకొని వని జేయుచున్నారు. ప్రజల యభీష్టమును నెరవేర్చుట తమ క్రధానధర్మమును సంగతిని వారు గుర్తించి నెటుల దోచదు. అధికారవర్గము సామాన్యముగ నావేడి దృష్టిభమునే, మీ జూపుచున్నారని ఉన్నతమగు దృష్టిని కనరింపజేయుటలేదు. యువరాజు గమనముగున్పు వెలువడిన ఆక్షేపణలకు, రాజప్రతినిధిగారు జవాబుచెప్ప దొడగిరి. రాజప్రతినిధిగారి సమాధాన మెటులున్నను, సమయమిందుల కెంత క్రతికూలముగనున్నదో రాజప్రతినిధిగారు యోచించిరా? ఒకవంక, మహమ్మదీయులను అసంతృప్తులుగ జేసిన కిలాఫత్ సమస్య పోస్కారము గాంచకపోయెను. దేశము నావరించిన పలువిధములగు సంతతులు నివారణ గాకజాయెను. అన్ని కష్టములను తొలగిపోవుటకు గాను, స్వరాజ్యమును దేశము గోరుచుండగ, అందువలన పార్లమెంటు సభవారుగాని, హిందూదేశభాగియులుగాని, మూకీ భావము వహించియుండిరి. పోస్కీతు లీతీరునచుండ, ప్రజలలో సంతస మెటుల గలుగును?

స్వరాజ్యము చేకూరినగాని తమకు సౌఖ్యము లేదని, ప్రజలు భావించుచున్నారు. తమప్రయత్నముల నన్నిటిని అందుకొరకు కేంద్రీకరించుచున్నారు. ఈసమయమున వేల్పుయువరాజుగారి పర్యటనము నేర్పాటు జేయుటవలన, వారి నాహ్వానించుటకు ప్రజలకెటుల సంతసము గలుగును? ప్రజల స్వరాజ్యాభీష్టమును ముందుగ సఫలపరచి, వీర్ముట స్టియేర్పాటుల గావించుట భావ్యము. ప్రజలు కష్టము ననుభవించునపుడు, వారికి ఉత్సవములతోబని ఏముండును? కన్నాటుక్రభువు వెనుక వచ్చునప్పటికే, దేశభావమేమియో తెలిసియుండెను. అప్పటికన్న దేశములో నశాంతి ప్రబలమై నపుడు వేల్పుయువరాజుగారిని సంతకొందరితో మరల రప్పించుటవలన, లాభ మేముండును? యువరాజు గమనముగున్పు దేశములో ప్రబలిన యభిప్రాయము తంతివారల ద్వారా తెలియుచునే యున్నది. యువరాజు గమనమును రాజకీయోద్దేశము నిమిత్తమువయోగింప రాజప్రతినిధిగారుద్దేశించిరినియు, వారికి స్వాగతము జాగుగజరిగినచో, ప్రజలకు రాజకీయపు యిబ్బందులు లేవనియు, వారు ప్రస్తుతస్థితిలో సంతృప్తులై యున్నారనియు, రాజప్రతినిధిగారు తెలియపరచెద రనియు, రాజకీయ సమస్యలగున్పు ప్రజాభిప్రాయము బయల్పడకుండుట కట్టికట్టి యవలంబింప బడెనని పలువు రాక్షేపించుచున్నటుల, రీడింగుప్రభువు సూచించెను. ఈయాక్షేపణల దెలుపువారు కొందరు నిజమని నమ్మియుండవచ్చునని, రీడింగు ప్రభువుగా రంగీకరించిరి. కాని ప్రజలభావముల నేతీరుననయినను రగుల్కొల్పునిమిత్త మిట్టియాక్షేపణలకు గడంగెడివారు కొందరుగలరని వారి యుద్దేశము. ఇట్టిసూచనలు నిరాధారములయినవనియు, రాజకీయోద్దేశముతో తామీ పర్యటనము నేర్పాటు జేయలేదనియు, రీడింగుప్రభువు పట్టుదలతో బలికెను. ఈయాక్షేపణల సంగతి ఎటులున్నను, దేశము దుఃఖభరితమై యున్నపుడు, ఉత్సవాదుల నేర్పాటుజేసి వానిలో పాల్గొననందులకు భారతీయులను నిందించుట పాడియేమో రాజప్రతినిధిగారు యోచింపవలయును.

యువరాజుగా రిషమయమున హిందూదేశమునకు రాకతోయినచో, హిందూదేశమునకును సామ్రాజ్యమునందలి ఇతర భాగములకును మధ్య గల సుహృద్భావమునకు నష్టము గలిగెడి

దని, రాజప్రతినిధిగారు తలచుచున్నారు. రాజప్రతినిధిగారి హేతువాదము ప్రజలకు రుచించదు. అధినివేశ రాజ్యములకును, భారతవర్షమునకును మధ్య ఇప్పుడు మాత్రము సుహృద్భావముగలదని, ఎవ్వరును భ్రమించజాలరు. హిందూదేశమును వీరితన నయినను అవమాన పరుపవలెనను ప్రయత్నము అధినివేశ రాజ్యములందు కాన్పించుచున్నది. యువరాజు గమనమువలన, అధినివేశ రాజ్యములకును హిందూదేశమునకును గల బంధము బలపడునని తోచదు. యువరాజుగారు అధినివేశ రాజ్యములందు పర్యటనము సలిపి సామ్రాజ్యాభిమానమును ప్రతిపాదించిన పిమ్మట గూడ, అధినివేశ రాజ్యములవారు భారతీయుల కట్ల వెనుకటివలెనే ప్రవర్తించుచుండిరి. దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము లభింపనంతవరకు, ఇతర భాగముల వారిదేశమును గౌరవించరు. అంతవరకు తాత్కాలిక యత్నముల నెన్ని జేసినను లాభముండదు. ఇంతవరకును, నిట్టి పర్యటనములు జరుగుననిన, ప్రజల హక్కులు విస్తరించుననెడి యాశయైనను యుండెడిది. ఈమా రట్టి యాశకుగూడ నవకాశము లేక జాయెను. ప్రజల స్వరాజ్యాభిలాష ఎంతగాధమయినదో, పాలకులు గుర్తింపరయిరి. స్వపరిపాలనము బొందిన దేశములలో, యిట్టి యుత్సవములు సామ్రాజ్యాభిమానమును పెంపుజేయు నిమిత్తము జరిగవచ్చును. స్వపరిపాలనము లేని దేశములలో, ప్రజల స్వపరిపాలనపు హక్కును సఫలీకృతము గావించుట కిది బనిగవచ్చుట న్యాయము. ప్రజల కేలీరునను యత్నాహము గలిగింపని రీతిన యుత్సవముల నేర్పాటుజేయుటచే, రీడింగుప్రభువు తలంచిన తలంపులు నెరవేరవు. ప్రజలకు ముందుగ స్వరాజ్యము లభింపడి, వారికి మనఃస్సంతృప్తి గలుగదనుట తథ్యము.

నాకానిర్ణయము

వాషింగ్టును సమావేశమునం దింతవరకు జరిగిన ప్రసంగములు నాకా విద్వంసమును కోరుచున్నవి. ప్రెసిడెంటు హార్డింగుగారు సమావేశమును తెరచుచు, ప్రపంచము యుద్ధములతో విసిగిపోవుచున్నదని తెలిపిరి. తమకు ఇతరులభూమిలో నిమిత్తము లేదని పలికిరి. తమకున్న దేశము తమకు జాలునని చెప్పిరి యుద్ధములతో బనిలేకుండ ప్రపంచశాంతి శాశ్వతముగ నెలకొను మార్గముల నాలోచింపవలయునని కోరిరి. యుద్ధ పరికరములకొర కయ్యెడి విశేష వ్యయమును గమనించియైనను, యుద్ధములను మాన్పుట భావ్యమనిరి. ఆమెరికావత్సమున ముచ్చటించుచు, యుద్ధనాకల నిర్మాణము నావలననియు, ప్రాతనాకలను కొన్నింటిని ధ్వంస మొనర్పవలయుననియు, సూచించిరి. ఈ సూచన ననుసరించి, బ్రిటీషు దేశము క్రొత్తగ కట్టుచున్న నాల్గునాకల నిర్మాణమును మానివేయవలయును. మొదటి రెండవ తరగతి యుద్ధనాకలను ధ్వంస మొనర్పవలయును ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు క్రొత్తగనిర్మించు న్న పదునైదు యుద్ధ నాకల న పడునైదు ప్రాతనాకలను ధ్వంస మొనర్పవలయును. జపానుకును ఇట్టిపర్పాటులే సూచించబడినవి. ఈపర్పాటుల ప్రకారము, ప్రభువుసూచన గావించిన, ఆమెరికా కే ఎక్కుడునష్టము గలుగునని తలచుచున్నారు. ఆమెరికావలె, బ్రిటీషు జపానుదేశములు త్యాగము గనజలచునాయని, హెరార్లుప్రతిక యడుగుచున్నది కొన్నిప్రదేశములలో సందియములు ప్రబలుచున్నవి. భావిపరగా మెటులుండునో చూడవలయును.

వర్తలీను సంగతి

ఇది లీజేమాన నడివరకు క్రధాన మంత్రము నున్న సీనియర్ డిప్యూటీ సర్జన్ జాన్ థామస్ గారు "కాంతిరహితముగా యూరపుండ్ల" మను గ్రంథమును రచించిరి దాని యందు వర్తలీను సంగతి దానిద్వారా జనించిన ఇతర యొడంబడికలను, న్యాయవిరుద్ధములని వారు నిరసించిరి. నానారాష్ట్ర సంఘమునందు, అన్ని జాతులకును ప్రవేశమియ్య వలెననియు, జర్మనీ గూడ నందు చేటుండవలయుననియు, కష్టపడి హారపు కమిషనును నిలిపివేయ వలయుననియు, మిత్రమండలివారిలో నొకరికొకరికి గల ఋణములను రద్దుజేయ వలయుననియు, జర్మను లీయదగిన నష్టమును తగ్గించవలయుననియు మొదలగునూచులను, సీనియర్ డిప్యూటీ జెలిపిరి. మిత్రమండలికి జేసిన పెద్దజాతుల ప్రమాఖులే వర్తలీను సంగతి గూర్చి ఇట్టి యభిప్రాయము చెలుపుచుండ, ఇతరులలో కలువిధాభిప్రాయములు ప్రబలియుండుట యం దాశ్చర్య మేముండును? నానారాష్ట్ర సంఘమునం దన్ని జాతులకును ప్రవేశ ముండవలయునని నిర్ణయించెదలిపిరి. కాని, అంతిమమున నెక్కుడు వైభవముతో నారంభమయిన వాషింగ్టన్ సమావేశమునందు నియతము అన్ని జాతులకున ప్రవేశము దొరకలేదు. పాశ్చాత్య దేశములు ప్రాబల్యము వహించి నభిప్రాయ, ప్రపంచ సమస్యలు పరిష్కారము గానవు. ప్రాచ్య పాశ్చాత్య ప్రపంచములను విశ్వమానవ దృష్టితో జూడగలిగినపుడే, ప్రపంచశాంతికి మార్గ మేర్పడును.

ఆంధ్రుల దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు

ఆంధ్రుల దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారిని బందరు జలా మేజిస్ట్రేట్లుగారు రాజప్రవాసేరి ముక్రింద లోబ్బిది మానముల విడిఖయిరు శిక్ష నువిధించిరి, వెరొకచో ప్రచురింపబడిన తిలలి వార్తయందు గలది. ఈశిక్ష వెనుక విధించబడిన శిక్షతోకంటె యంతోచును. క్రొత్త ప్రాసిక్యూషను వలన, అధికారుల కేసులాభము గలగెనో లోచ కున్నది. బిసారి శిక్ష ననుభవించుచున్న వారిపై మరల సంకీర్ణ నేము వారోపించి విచారింపబడవలెన, దండన విధానానిలంబనము లేవనతి జెందుచున్నదని భావించవచ్చును. రెడవ పాసి క్యూషనువలన, దేశమున కధికారులు మేలొనర్చిన వారి యిరి. గోపాలకృష్ణయ్యగారికి బందరు పురమున అపూర్వముగ న్యాయ త మొనగ బడెను అన్ని డిక్టులనుండి కడలు విచ్చేసి, వారి యెడ గౌరవము జూపిరి. క్రొత్త విచారణవలన, వారి గౌరవము తగ్గుటకు మారుగ మరిత హెచ్చయ్యెను. గోపాలకృష్ణయ్యగారిచ్చిన స్టేటుమెంటు, వారు సహాయునిరాకరణోద్యమ తిర్వయిను మేజిస్ట్రేట్లుగారికి శ్రుతికరచిరి. చీరాలసమన్యా ప్రాముఖ్యమును వారు వ్యక్తపరిచిరి. బందరులోజరిగిన విచారణవలన, చీరాల ప్రజల నిశ్చయమునకు మరింతబలము గలుగును. సహాయ నిరాకరణోద్యమమునకు మరింత ప్రోత్సహము గలుగును. అధికారులు జేతధిక్తుల నిలుల నిర్బంధించుచున్నందులకు, దేశము దుఃఖములకు మారుగ సరిసిగలగు. మారనోద్యమ వ్యాప్తి కీ కథి ఎంతయు తోడ్పడుచున్నది.

ఆగాఖానుగారి మందలింపు

ఆగాఖానుగారు, వివాహము జేసినవారు గారు. ప్రభుత్వమువారి కారులు. వారు తెలుగు, తమిళములు తెలుసు.

తుర్కీలో సంగతి సీనియర్ జూరులుచే, ప్రాచ్య ప్రపంచమున కిది వరము గలుగుచున్నదనియు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు ముఖ్య వాటిల్లుడున్నదనియు, దెలిపిరి ఇస్లాంతులను సరాశి జెందుచున్నానియు, అతివాదులు బాల్లిరివము నవలంబించుచున్నారనియు, తుర్కీ యాఫ్రికాయలకు హిందూదేశ మహిమగియు లేమూత మంగీకరింకరనియు, ప్రపంచస్వేచ్ఛ తుర్కీస్వేచ్ఛవై నాధారపడియుండుననియు, వ్రాసిరి. ఆగాఖానువంటి మితవాదులు సయితము కిలాఫత్ సమన్యా తీవ్రత సరిగిన వ్యక్తపరుచుచుండ, అవిషయమై బ్రిటిషు దేశమింకను ఉపేక్షవహించుట, అసభ్యముగాదా?

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘము

(యంగు ఇండియా)

ప్రస్తుత అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘము నవంబరు 4 వ తేదీన ఢిల్లీలో సమావేశమయినది. ఇదియే యీ సంవత్సరమునకు అంత్యసమావేశము. అచట యేర్పాట్లు అన్నియును హాకి జి అజ్ఞాత ఖానుగారు చేయించిరి. వారెంతయును ప్రసిద్ధులు. మనశ్శాంతిలేదు. ఏకాంతి గావలసియున్నది. కాని ఆయన కదిచక్కదు. హిందువులుగాని మహమ్మదీయులుగాని వచ్చినవారి కెల్ల హాకిందగారి యొక్కయు డాక్టరు అహ్మద్ గారి యొక్కయు దివ్యవనములు ధర్మశాలలుగ నిచ్చివేయబడెను. హిందుల తమతమ దేవ్యమఠాలలోనే యుండిరి. మహమ్మదీయు నియంతిలో నిర్వహణ ప్రాంతాల్లనివారికి ప్రత్యేకముగ వసలివేయబడెను. ఇక్కడ ఢిల్లీలో హిందూ మహమ్మదీయు మైత్రి ఆమోఘముగ పనిజేయుచున్నది. హిందువులు సయితము హాకిందగారి నాయకత్వమున కంగీకరించి మతవిషయములో గూడ నాయన చెప్పినట్లు ల ననుసరించుటకు సంసిద్ధులుగనున్నారు.

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘము ప్రజలయొక్క పార్లమెంటు అనబడును. అందులకు ప్రతి సంవత్సరమును యెన్నికలు జరుగును. ప్రచురణ ప్రతిసంవత్సరమును అది ప్రాముఖ్యతపడగ ప్రజాప్రాతినిధ్యమును వెంపొందించుచున్నది. ఇప్పుడు కాంగ్రెసుసంఘము గావలయున్నచో యేపక్షమువారైనను యే పక్షము వారైనను సకలప్రభువులు నాలుగుగంటల కెల్లించిన వారెల్ల సభ్యులుగను సభ్యురాలగును కావచ్చును. ప్రతినిధులలో హిందువులును మహమ్మదీయులును, సిక్కులును, క్రైస్తవులును జన సంఖ్యకు అనుకూలముగ గలరు. పాక్స్టులును, యూదులును గూడ నున్నారే మో తెలియది. స్త్రీప్రతినిధులు గూడ సమావేశముగలరు. పంచమప్రతి నిధులుగలరు. ఏకలము వారివైన ప్రాతినిధ్యము తక్కువైనచో తప్ప వారికే. ఈప్రతి నిధులకు జీతములు బట్టెలుగాని లేవు. వారి ఖర్చులందా వారువచ్చి భోజనసమయములు తామేభరించెదరు. ఆయాపట్టణములలోని పౌరులు ప్రతినిధుల కతిధ్య మిచ్చుచో అది భృత్యుధికిలేకాని, వారట్లు చేయకలెనని యేమయు నిర్బంధములేదు. ఈ యెప్పుకొనిన ప్రతినిధులు చాలమంది మూడవతరగతిలో ప్రయాణము చేసెదరు. విపరీత సౌఖ్యముల గౌరవము ఈ ప్రజల పార్లమెంటు సమావేశమునకు తాత్కాలికముగ అప్పటికప్పుడొక పండితీ వేయబడును. చుట్టును పొడలు అలంకరించుచుండును. పండితీవేషిచోటనున్న గా నుండుటచే కొంచెము కుద్రముగా నుండవలెనని చెప్పి కుర్చీలును బల్లలును వేయబడెను. అధ్యక్షుని మేజుపైన కుసుపురంగు కద్దరుబట్ట పయన బడెను. సభ్యులు స్త్రీపురుషులందఱును ముతకబట్టనే ధరించి యుండిరి. కొందరుమాత్రము జెజవాడ స్వబట్టలను ధరించి యుండిరి. దుస్తులన్నియు నిరాడంబరముగ నుండి దేశీయ పద్ధతిగ నుండెను నేనీ సంకలున్నియు యెంచుకు చెప్పుచున్నాను? స్వరాజ్యము వచ్చినపుడుండు పార్లమెంటుగూడ యీ జాతి యాపసంఘము మాదిరిగనే యుండుననియే అది భారతదేశానికి కనుగుణముగ నున్నది. అది దేశముయొక్క చారిత్ర్యమును చెల్పును. దేశముయొక్క నిరాడంబరత్వమును కలెష్ట పరిస్థితులకేమియు యనుకూలములో దీనివలన తెలియును.

దీనిని, సిక్కు, ఢిల్లీ పట్టణములలోని రాజవైభవమునకు పోల్చిచూడుము!

బైబియో-తో లోపలనుగూడనంతే. దేశమునకు సంబంధ పనియంతయు 12 గంటలకాలములో యిట్లే అయిపో

యెను. ఏ విషయము నైనను పూర్తిగా నాలోచించకుండు పక్ష మున్నరందరెను. అధ్యక్షులకును వర్కింగుకుమిటికిని తగాదా విషయము నడింపునలేకుండ చర్చింపబడెను. కాంగ్రెసు కమిటీవారు వర్కింగుకుమిటీవారు తిర్వయించిలయేదైక సూక్తి నిర్వహణమునకు అధ్యక్షులకుగా, వర్కింగుకుమిటీవారికి హక్కులదని స్థిరపడిరి. కమిటీవారు చేసిన తిర్వయము అధ్యక్షులక గౌరవసూచకమగు పాఠ్యములు నొకటైన గానించదు.

శాసనాతిక్రమణ తిర్వయమేమనగా.

"ఈ వర్కింగుకుమిటీగా స్వరాజ్యమును నెలకొల్పవలెనను జాతీయ సంకల్పమునకు వ్యతిరేకములకంటె హెచ్చుగాలేదు. అతీతాదులు మున్నగు నాయకులను పట్టు కొనినపు డెట్టి తొందరలను జరుగలేదు గాన ప్రజలు అత్యధికమగు విషయ నిరోధకత క్రింద గడిచిందిని స్పష్టమయినది. స్వరాజ్యసంస్థికి వలయు కష్టసహనత క్రింద క్రమశిక్షను దేశములు కలిగియున్నారని స్పష్టపరచుట అవసరముగాన ప్రతిరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమును కొద్దరికహించు పద్ధతిని ఈనియమములకు లోబడి మధ్యత గల కాంగ్రెసుసంఘములు ఏర్పరచిన పుత్రమార్గముల ననుసరించి పన్నులు చెల్లించకుండుట మున్నగు అసహయోద్యమ ప్రక్రియల నన్నిటిని అవలంబించవచ్చుని స్థాయిసంఘమువారు తిర్వయించుచున్నారు. (1) ఒకవ్యక్తిగాని స్త్రీగాని పురుషుడుగాని అధికారతొలగ్గురణము నవలంబించగలచో అవ్యక్తికి రాట్టమునిద నూలువడుకుట వచ్చియుండవలెను, విదేశీబట్టలను పూర్తిగా వదలియుండవలెను. కుద్రబట్టలుబట్టనే బట్టచుండవలెను. హిందూమహమ్మదీయు మైత్రియందును ఇండియాలోని వివిధ మతములవారి మైత్రియందును సంపూర్ణవిశ్వాసమును ప్రధాన నియమముగా కలిగియుండవలెను. పంజాబు భిలాఫతు అక్రమములను తొలగించుటకు స్వరాజ్యమును బడయుటకును జాత్యన్యరాహిత్యము ముఖ్యతమమని భ.డితముగ గ్రహింపవలెను, హిందు వైనచో అస్పృశ్యత హిందూజాతికి మహాకళంకమని పూర్తిగా నమృతవలెను. అట్లువదలకొనవలెను. ఒకసంఘము లేక లేక అధికార తిరస్కరణమునకు పూనుచో ఒకమండలమో తాలూకాయొక్క అంకముగా నేర్పడవలెను. అందరి ప్రజలలో చాల హెచ్చుచుండి కుద్రబట్టదేశీయములను ధరింపవలెను అబట్టలాప్రదేశమునందె నెయ్యదీననిగా నుండవలెను. తక్కిన విషయముల నన్నిటివారు నమృతముతో నాచరించుచుండవలెను. ఆజ్ఞాత సామ్రాము జేసినవారవ్యయను ప్రజానిధులను డిధనసహాయము నేపేక్షింపగూడదు. ఆజ్ఞోల్లంఘన మొనరించి కిక్కిననుభవించుచున్న చారి కుటుంబములవారు రాట్టములంద నూలువడుకుటను చేతియగ్గములంద బట్టలనే యిటు మున్నగుపనులజేసి జీవింపవలెను. ఒక రాష్ట్రీయసంఘమువారు కాంగ్రెసుసంఘమువారి అనుచర కోరనపుడు వారి నియమములలో చేసినై తొలగింపవచ్చును."

శాసనాతిక్రమణమును వెంటనే ప్రారంభించవలెనని యెను వారు కొన్ని సవరణల నుపహించి, తెలిపిలేటలతో సమంజసమొనరి. వ్యవస్థాగ నుపన్యసించిరి. సంపూర్ణముగ చర్చయైన పిదప సమాఖ్య లన్నియు ప్రోసేవేయబడెను, చాలానా మానవుల మొహునిగాని శాసనాతిక్రమణమును వెంటనే ప్రారంభించవలెనను తొందరలో, అట్లు చేయువారలు ముందెట్టి గుణగణంబులు గల్గియుండవలెనో తెలియకుండ చాలసేపు చర్చించిరి. సిక్కుప్రతినిధులు తొరగా ఒక్క సవరిణమాత్ర మంగీకరింపబడెను. వారిలు ప్రత్యేకముగ హక్కుల కోరుకొనుటలో ముందంజవైకురు. పంజాబులో హిందూమహమ్మదీయు మైత్రి యొన్నచో హిందూ మహమ్మదీయసిక్కు మైత్రిగూడ జరుగవలయును. ఇతరుల నె.డుకు జేర్చగూడదు, అని తిక్కివారిందఱును తమ యాపన్యాసములలో చెప్పిరి. అందుకు ఫలితముగ ఇతర మతములవారియ దుగూడ మైత్రి యుండవలయును, అని చేప్పబడెను. అది చాలామందికే. హిందూమహమ్మదీయు మైత్రి యొకటి మొదలు చెల్లుటవలన అందరిలోను విక్రమ గల్గెనున్నది.

కమిటీలో నేకాభిప్రాయమున్నది గదా యని ఆక్షేపణలు రాదేదనియనుకొనకొనలేదు. వచ్చిన మహారాష్ట్రులు బాగా తియారైనవారు. వారు కాంగ్రెసుపక్ష మవలంబించుచు కారణము కాంగ్రెసునందు భక్తిచేసియున్న, అధిక సంఖ్యాకులు అట్లుగుటచేత నేగాని అందు సంపూర్ణవిశ్వాసముండి కాదు. తమకు విశ్వాసము లేనికాంగ్రెసుమును వారు సర్వనిధముల పరీక్షించుచున్నారు. కొంచెము కొంచెము ఆక్షేపణలు జేయుచు తామున్న ఉన్నా మనిపించెదరు. వారి ఆక్షేపణలు యెక్కువజేసి నాశముచెచ్చిపెట్టు విపరీతదేశభక్తి యగుండు, అధ్యయనముగారు సమైక్య గొట్టి పట్టు ఒకటి చేతుల

మదరాసు శాసనసభ

మదరాసు శాసనసభ ఈ దినము ఉదయము 11 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. యథాప్రకారముగ సర్ పి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి. ప్రస్తుతముగ ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను. గా. ఎ. ఆర్. నాథుగారు సలహాను మండలమునకు స్పీకరులు కమిషనుగా వెళ్లిరి. వారి పూజా కార్యక్రమములను గూర్చి ఆర్థికసభ్యుడు గా. సి. జి. టాప్సెంటుగారు సభలో కరుణించిరి.

యువరాజుగారి రాతి

జనవరి 14, 1922 వ తేదీని పేల్చు యువరాజుగారు మదరాసు శాసనసభకు రాబోవుచున్నారని అధ్యక్షులు శాసనసభ సభ్యులకు తెలిపిరి. (సభ్యులసంతోషము)

గా. సర్ లయనల్ డేవిడ్సన్ గారు రిట్లుపఠించిరి. — "1922 జనవరి 14 వ తేదీని పేల్చు యువరాజుగారు మదరాసు సభ కరుణించుట కంగీకరించినందులకు మనస్ఫూర్తిగా తెలుపుచున్నాము."

ఈ తీర్మానము సభ్యులచే సంగీకరించబడినది.

గవర్నరు అంగీకరించిన చట్టములు

- 1. ఆక్టోబరు 28 వ తేదీని సభ్యులచే సంగీకరించబడిన మదరాసు మండల పునర్పాలక సంఘముల సవరణచట్టము
2. ఆక్టోబరు 29 వ తేదీని అంగీకరించబడిన మదరాసు నగరపాలక సంఘ సవరణచట్టము.

జాయింటు వార్డు మొరీకమిటీకి తుంటివార్డు

ఆక్టోబరు 16 వ తేదీని శాసనసభలో ఈ గావ్యము భారత ప్రభుత్వమునకు చెల్లించవలసిన సాంస్కృతిక చందాను గురించి తేయవలయునని టి. ఎ. రామలింగం గారి తీర్మానమును గవర్నరుగారు జాయింటు వార్డు మొరీక కమిటీ ఆధ్యక్షునకు తుంటివార్డు నిచ్చిన అధ్యక్షుడు తెలిపెను.

స్థానిక నిబంధనలు

ఈ నిబంధనలలో కొన్ని అంశములు మార్చబడినవి.

సెక్షి మెంటరీ గ్రాంటులు

గా. సర్. లయనల్ డేవిడ్సన్ గారు ఏజెన్సీల ఘాటు గొడ్డవలకుగా నొకటిమూడు గోలరును కొనుటకు 22000 ల సెక్షి మెంటరీ గ్రాంటును కోరిరి.

ఈ గ్రాంటు ఇయ్యబడినది.

గా. భానుబహదూరు మహమ్మదు హాజరు పాటించుచున్నాడు. అతని పుత్రులు, అంతపురము మండలము లందలి కరవులములలో రయగులకు వ్యవసాయపు బుణముల నిచ్చుటకును, వారి భూములను సాగుచేయుటకు సహాయము చేయుటకును 6 లక్షల సెక్షి మెంటరీ గ్రాంటును కోరిరి. పట్టు మాడి ఎచ్చటగారి ఒక డ్రైనును వ్యవస్థాపనచేయవలెనని నిర్ణయమునకు వచ్చెను. పరిశీలన సెక్షి మెంటు ఆఖరుకును పూర్తిగాగాని అందుగాని ఇప్పుడు అంతిమమునకుగా లేవు. మారించి, బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థలను పరిశీలించు బ్యాంకింగ్ లెక్కల నాసికలేఖ వాకెట్టే అందిరి.

తమ వక్రత్వమును జూపిరి. వారు చెప్పినదానిని తమవారికి కష్టముతో అనిగారు సమర్థించిరి. వారిలోజమ్నాదాసు మెహలాగారు తమపక్షమే కొలువదలని వాదించుచుండును. కమిటీలోవారు తమవాదనాశక్తిని, అడ్డుపడుపాక్షాత్తమునకు జూపుచుండును. కమిటీవారు ఆయన చెప్పడానిని తీవ్రముగ తిరస్కరించును. అన్నిచేయుచును ఆయనకోడు. సభ్యులు అందఱును ఆయనకు జూచి నవ్వెదరు. వారితోబాటు ఆయనయు నవ్వును. కావ్యము ప్రాంతమున అధ్యక్షులుగ వెన్నుకొనబడుటకు చువరికి యిచ్చును లేకున్నచో, శాసనసభ్యులగు నుండునని ఉపపాదించుకొని సభలో శుభాశాము గలిగించెను. ఆయనకు వచ్చిం గు కమిటీ సభ్యులందరును గౌరవనీయులే ఆయనకు ఆయన ఆర్థమేమి? ఆసభ్యులందఱును తమతలచుకున్నట్లు కలుగజేసికొనుచున్నారని ఆయనయొద్దేము. ఇదియంతయు యేమైనదని దేశములతో జేసిరిని పాతకులు ప్రసవదనక్కరలేదు. ఈసభకంటె బాగుగా జరిగినదియు, ఈ శాసనసభావైఖరియు, వేదికకట్టినదేము. మహాపాత్రులను జూచుకొని గర్వపడవలయును. కమిటీ సభ్యులలో వారిమనసుల పెరుగజేయవలెననియు, భారత స్వాతంత్ర్యమునకు సర్వసమర్థులు లేనదనియు తలచియే సేను వారివిషయమై అంతగ జేపెట్టిరి.

మోక్షగంగాధి.

6 లక్షలకంటె ఎక్కువ నియ్యవలసియుండునని గా. డి. వాసు బహదూరు పట్టు కేకపెట్టిగారు చెప్పిరి.

ఈ గ్రాంటు ఇయ్యబడినది.

మదరాసు నగరమందలి బాడుగభూముల

రక్షణచట్టము

దీనినిగురించి కేపు ఉదయము ఆలోచించెదరు.

మదరాసు స్థానికసంఘములవారి కిచ్చవచ్చినట్లు

చేయుట కొకచిల్లు

మద్యపాననిషేధవిషయమై స్థానికసంఘములవారి కిచ్చవచ్చినట్లు మండలపరిషత్తులనుబట్టి నిబంధనల నేర్పరచుటకు సభికాసమ నియ్యుటకు నివాసుబహదూరు మోక్షగంగాధుచంద్రరావుగారు కొకచిల్లును ప్రవేశపెట్ట నుద్దేశించిరిగాని భారత ప్రభుత్వమువారిసెలవు బాంధవ్యంబు నట్టిచిల్లును ప్రవేశపెట్టరాదని గవర్నరును ప్రభుత్వమువారు / రామచంద్రరావుగారి. తెలిపిరిగాని ఈ చిల్లు నేటిదినము ప్రవేశపెట్టబాల నని రామచంద్రరావుగారు తెలిపిరి.

1. సాంకేతిక-వాణిజ్యపాతశాలలు

2. సెకండరీ పాతశాలలు

యస్. అర్జునస్వామి ఉదయగుగా రిట్లుపఠించిరి.

"సెకండరీ పాతశాలలను రెండు విధములుగా భాగించవలయును. 17 సాంకేతిక వాణిజ్యపాతశాలలు (2) సెకండరీపాతశాలలు (8) ప్రతీకపుపాతశాలను రెండువిధములుగా భాగించవలయును. (అ) మొదటిలో 9 తి సాంకేతికపాతశాలలు కార్మికులకు తగిన విద్యను నేర్పవలయును. వర్తకులు, దుకాణదారులు, సాకారాద్యుల తగిన వృత్తివిద్యను నేర్పవలయును. వారు పాఠశాలకును సమర్థులగుటకు కనీస పరీక్షను గుమాస్తాభావ, అంగ్లాభావ, గణితము, చరిత్రము, భూగోళము, ద్రావిడం గుమున్నగు శాస్త్రములందు వారికి కొంత భాగము కలుగునట్లు చేయవలయును. (ఆ) మరొకపాతశాలలో పనిచేయు కార్మికులకు ఉత్తమవిద్యను నేర్పు పాతశాలలు (జి) ఎలిమెంటరీ ఉపధ్యాయులకు తగిన స్వల్పవిద్యను నేర్పు సెకండరీ పాతశాలలు (జి) కార్మికులకు వెళ్లగోరు విద్యార్థులకు ఉత్తమవిద్యను బోధించు పాతశాలలు అని ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారికి శిఫారసు చేయుచున్నారు.

సి. వి. వెంకట్రమణయ్యగారి తీర్మానమును అమోదించిరి.

గా. కూర్మా వెంకటరెడ్డినాయుడుగారు ఇట్లు ప్రభుత్వమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. "ఈ తీర్మానములో రెండుభాగములుగలవు. సాంకేతికవిద్యనుగురించి నేను ప్రత్యుత్తరమిచ్చవలసియుండును. సెకండరీవిద్యనుగురించి పార్లమెంటు కేవలము వృత్తివిద్యనుగురించి విచారించుట కొక కమిటీనియేమించబడినది. నాస్థము నేత్రతైలపుణ్యములను వృద్ధిచేయు విద్య. చరిత్రము కరకము. పార్లమెంటుకు, సాంకేతికవిద్యనుగురించి పార్లమెంటు కేవలము చేర్చుటను గాని విం చ వ ల యు ను. పరిశ్రమల విశేషముగ నభివృద్ధిచేయుటకు, వ్రాసుటకు, చదువుటకు నేర్పుకొనిన కార్మికులు వారకవలయును. ఇట్టివారు లేనప్పుడు, చరిత్రము లభింపజేయుట శక్యముగాను గాన ప్రాంతవిద్యను కార్మికుల కందరికి నేర్పవలయును పార్లమెంటుకు, సాంకేతిక విద్యావిషయములను గురించి విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారు త్వరలో ఒక విచారణసంఘమును నియమించబోవుచున్నారు. వాగినేక విషయములను గమనించవలసియుండును."

గా. పార్లమెంటు ఇట్లు చెప్పిరి. "విద్యావిధానములో కొన్ని మార్పులను చేయుటకు ఒక విచారణసంఘము నియమించబడినది. ఉపపాదకు డాక్టర్మిట్టా నొకసభ్యుడు."

తీర్మాన మంతట ఉపసంహరించబడినది.

స్థానికసంఘములునిర్బంధ ప్రారంభవిద్యను ప్రవేశపెట్టుట

రావుబహదూరు ఆమంజర్ సుబ్బకృష్ణరావుగారు రిట్లుపఠించిరి:—

మదరాసు ప్రాంతవిద్యాచట్టము 37 వ సెక్షను ప్రకారము ప్రభుత్వమువారిపక్షము స్థానికసంఘములకు కొంతగ్రాంటు నిచ్చుచున్నాడు. నిర్బంధప్రారంభవిద్యను ప్రవేశపెట్టినచో స్థానిక సంఘములకు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగా కొంత ఆర్థిక సహాయము చేయవలయునని ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారికి శిఫారసు చేయుచున్నారు.

ఎ. రంగనాథం మొదలగుగా తీర్మానమును అమోదించిరి.

ప్రభుత్వమునకు గా. ఎ. సి. పార్లమెంటు ఇట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. "నా తీర్మానమునందు సానుభూతి గలదు. ఆర్థికసభ్యుడు మదరాసులో ఆర్థికశీతినిగురించి చెప్పగలడు. నిర్బంధప్రారంభవిద్యను ప్రవేశపెట్టు నుద్దేశముతో మనప్రభుత్వము వారు సాతనవిద్యాచట్టమును తయారుచేసి, మండలవిద్యాలయ సంగ్రహములను నియమించిరి. కాలక్రమమున నిర్బంధప్రారంభవిద్యను ప్రవేశపెట్టుటకు చిలుగలదు. ఉపపాదకుని మండలములోని ఏ పు గ పాలక సంఘము గాని, స్థానిక సంఘము గాని "విద్యా పన్ను" ను విధించుటకు సాహసించలేదు. నిర్బంధప్రారంభవిద్యను ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రయత్నించలేదు. ప్రత్యేకసంస్థములలో ప్రభుత్వమువారు చరమప్రవేశతో, ఆర్థికసహాయము చేయగలరు. ఇందుకు సంబంధములేదు."

అర్జునస్వామి వాదయరుగారు:— ఉపపాదకుడు, ఆ మాత్రుడు ముఖ్యమైనవిషయము గమనించలేదు. పనివార్డు పిల్లలను ఎంత బ్రతిమాలుకొన్నాను, వారు పాతశాలలకు రారు.

గా. రిటిల్లేల్లు (డైరెక్టరు):— 37-4 సెక్షను ప్రకారము ప్రభుత్వము వారు ఇచ్చుచు వచ్చినట్లు స్థానిక సంఘములకు గ్రాంటుల నియ్యవచ్చును ఎచ్చటనైనా స్థానికసంఘములు "విద్యాపన్ను"ను విధించి నిర్బంధ ప్రారంభప్రారంభవిద్యను ప్రవేశపెట్టదలచినయెడల ప్రభుత్వమువారు వారు నమూనాచేసినదాని 100 రిట్లు ఎక్కువగా గ్రాంటు నియ్యగలరు. ఇప్పుడు స్థానిక సంఘము లెచ్చటగాని విద్యాపన్నును విధించలేదు.

రా. బి. సి. వి. యస్. నరసింహారాజుగారు టి. శివశంకరంపేళ్లగారు తీర్మానము బలపఱచిరి. అంతట తీర్మానము ఉపపాదకునిచే ఉపసంహరించబడినది.

బార్డిట్రుక్ మహమ్మదీయ సెకండరీ పాతశాల

భానుబహదూరు మహమ్మదు ఉస్మాను సాహెబుగారు రిట్లుపఠించిరి. "బార్డిట్రుక్ మహమ్మదీయ సెకండరీ పాతశాల కొక నూతనభవనమును కట్టుటకు ప్రభుత్వమువారు తక్షణమే చర్యదీసికొని, ఆ పాతశాలను మోస్తూలుగా మార్చవలయునని ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారికి శిఫారసు చేయుచున్నారు."

గా. ఎ. సి. పార్లమెంటు ఇట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. "మేముందుకు ప్రయత్నించుచున్నాము. భవనమును కట్టుటకు భూమిని సంపాదించుటకు యత్నించుచున్నాము. మహమ్మదీయులు ప్రభుత్వమువారికి సహాయము చేయవలయును"

అంతట తీర్మాన ముపసంహరింప బడినది. శాసనసభ సభ్యులు ఫలహారములకు లేచిరి.

సంస్థాన ప్రజారక్షకసంఘము

ఈ సంఘమువారి కార్యనిర్వాహక వ్యయము పూనాలో 18 వ తేదీని సమావేశమైరి. సంస్థానాధిపతులసభలో రాజప్రతినిధిగారు "సజీవశక్తులతో మీరువ్యవహరింపవలసియున్న" దను విషయమును గుర్తించుచు యువదేశినించినందులకు రాజప్రతినిధిగారి సభించిండును తీర్మానించిరి. అంత మాత్రము చాలదు. రాజప్రతినిధిగారు వివరముగా బోధించి మార్గదర్శకులు వాచలేను. వాక్యావళిత్వము పుత్రకా స్వాతంత్ర్యము పోరాడవలెననియు మున్నగునవి ప్రజల యిబ్బందులను సంస్థానాధిపతులకు తెలుపుటకు ముఖ్యసాధనములు కాన వినివిషయమున సంస్థానాధిపతులు సంస్కరణములు గావించిన బ్రిటిషువారితనమునా రెల్లు భావించుకొని ఆయన సంతకము తొలగునట్లు రాజప్రతినిధిగారు స్పష్టపరుపవలెను. అను తీర్మానము తంతిద్వారా రాజప్రతినిధికి పంపబడినది. బిక్టరీని పోలీసులు కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల పట్ల ప్రవర్తించిననీతి, శేరాతులను నైజాముగారి కిచ్చువిషయము, సంస్థానములో సభలు మున్నగు విషయములను గూర్చి తీర్మానములు చేయబడినవి.

రైల్వే హక్కు కేసు

రైల్వే పేక్షాగ్రాము అతని బంధువును జూలై 20 వ తేదీని రైలులో మోసి, దానిననుగారు చాత్యచేసిన కేసులో 14వ తేదీని జాంబాయి మోక్షాద్దూవారు తీర్పుచెప్పిరి. మారీనుకు పురిశ్రమయను రెండవవానికి యావజీవుప్రవాస శిక్షయను విధించబడినది. వెంటనే ముద్దాయిలను శృంగులబద్ధుల గావించి ఉమరకాడి జయలుకు తీసికొనిపోయిరి.

ములుందము:— ఉపకులు, జాంబాయికి బయలుదేరెదరు.

మహాత్ముని అభిప్రాయములు

(యం గు యిం డి యా)

త్యాగిగారిజాబు

త్యాగిగారి దైర్ఘ్యమును గురించి యనుమానించుచు నేను వాసిన విషయములవలన గలిగిన వాదోపవాదము లంతరించెనని తలచితిని. కాని త్యాగిగారు మీరటులైనను జనుచు నాకు వ్రాసిన లేఖ నాంగ్లములోనికి భాషాంతరికరించి ప్రకటించు నాకు విశేషకుతూహలముగ నుండెను.

"మీ ప్రేమమిత్రులగు హాలా హాతాలిగారిని సమర్థించుచు వ్రాసిన వ్యాసముగ యం గు యిం డి యా పత్రిక ను సకాలమున జాడలేకపోయితిని. అదృష్టవశమున నేను జైలునందుంటినిగాన నేనుదాని నాలస్యముగ చూచితిని. మీరు నన్ను పిరికివానిగ నెంచినటుల దెలిసెను. నన్నా విశేషములలోఁజ్ఞించినపుడు నేనుపడిన మనస్తాపము వర్ణింపజాలను. మీరు వ్రాసిన వంతయు నమ్మియే వ్రాసితిరనుకొని తాప ముపశమింపజేసికొనయత్నించితిని. కాని నాయాత్మ తృప్తిపొందుటలేదు. నన్ను లెంపవైద్యునికొట్టెనువాళ్ళ నాకోర్టును నేను వదలివెళ్ళిపోయి అందువలన సంభవించు ఫలితముల ననుభవించునని మీయంద్రేశము. అవును. నేనట్లు చేయవలసినదే. కాని యొక సంగతిగలదు. నేనట్లు వెడలిపోవుటకు ప్రయత్నించినపుడు అధికారమున్నదైన యామేజిస్ట్రేటు ఇంకను నెమ్మనదెర్ఘస్య మొనర్చెనువాడు. ఇదంతయు జూచుచుండు నా ప్రజలు మేజిస్ట్రేటుపై దౌర్జన్యమునకు గడగెడువారు. అందువలన తుపాకులచే కాల్చబడువారు. నేను ఆత్మరక్షచేయు గోల్పోవుటచే వందలకొలది నాదేశీయులు మరణించెదవారు. ఈయొక్క కారణమువలననే నట్టి కార్యమునకు గడంగలేదు. నేనప్పటికిని సంపూర్ణముగ ఊరకనుండలేదు. ఈవిషయము జరిగిన వెంటనే నేను మేజిస్ట్రేటునకు వ్రాసిన బాబును జాడలేదా? నాపై దౌర్జన్యముగ ప్రవర్తించిన డిప్యూటీ మాజిస్ట్రేటు, వాజూలము నేమైన నిచ్చెదవా యదేగిన. నేనప్పడు గ్రరగా నిట్టంటిని. కోర్టువారు గిండితులపై నిట్లు దౌర్జన్య మొనర్చిన ట్టి ఇ ట్టి ఆ న్యాయకరమైన ట్టి యు న్యాయవిహీన మైనట్టియు నీకోర్టులో నేను వాజూల మిచ్చుటకు సమ్మతించను" నేను లాంఛిపోలేదని తెలిసికొనుటకి వాక్యములు చాలవా? ఆసయమున నే జేసినదెల్ల దేశాభ్యుదయమునకు నుచు నెంచి నేజేసితిని. నాదృగలను గురించి నాదేశము సంప్రదించుచునని నేను దలపలేదు. నన్ను చెంపదెబ్బకొట్టిన తరువాతి నిగ్రహముతో నుండుటకొరకై నే నెంతకష్టపడినది నాకేదెలియును. నేను తప్పనిస్యులైనని మీరింక నుదలచినయెడల నన్ను తుమింపజేడెదను. నాదేశమునకును కందనములు దెలుపవలెను."

త్యాగిగారి విచారణను గాంచుచున్న వారిదేశీయులు త్యాగిగారు దేశముకొరకునే ఆత్మనిగ్రహముతో ప్రవర్తించెనని నిశ్చయముగ నుద్ఘోషింపెను. తరువాత నాయన తన ప్రవర్తనవలన మేజిస్ట్రేటునకు ధీరునవలె కాంతము వహించినట్లు గూఢిగ గన్పరచిన సంగతి నాకు దెలియలేదు. అందుచే విమర్శకుడనగు నేను నాకు జేరిన సంగతులను ఉన్న విశిష్టముగా నెంచి వివరించితిని. అందువలన ధీరుడగు నాసోదరదేశీయున కన్యాయ మొనర్చి నోవ్వజేసితిని. ఇది నేను దేశేభూర్యకముగ నొనర్పలేదు. ఇందులకు నేను సమాప్రతుమాపణల గోరుకొనుచుంటిని. ప్రతివారమున నేను విమర్శించు విషయములను జాగ్రత్తతో పరిశీలించుచుందును. నేను అన్యాయములకు పొగడ్డలగాని నిందలనుగాని యొనర్చునెంచను. ప్రజలకు నిజమగు వార్తలను వెలుపుచు ప్రజలయభిప్రాయములను సరియగురీతివయందుచు ప్రయత్నించు పత్రికాలేఖకుని కష్టములను నేను దినదినమున గ్రహించుచున్నాను.

* * * *

దౌర్జన్యరాహిత్య ప్రవర్తన.

త్యాగిగారిని గురించి నేను వ్రాసిన విషయములు తప్పని దెప్పవ చాల బాబులు నాకు జేరెనని పాఠకులు సహజముగనే గ్రహింప గలుగుదురు. కాని వానిలో చాలవరకు నేను సురక్షణ గావించుచు చెందవ పర్యాయము వ్రాసిన దానియందు ప్రత్యుత్తర మిచ్చితిని. మోతిహరినుండి యొక విలేఖకుడు నామొనగనము త్యాగిగారికి రిని తగించె నని వ్రాసెను. అట్టి పరిస్థితులలో కోర్కె ప్రవర్తించవలెనో దనకు దెలియదని వ్రాసెను. ఇట్లు కోర్కెని సిద్ధాంతికరించుట కష్టమని నే నొప్పుకొన రక్షుకోరికి తనము, ప్రైర్యము, ద్వేషము, ప్రేమ, అసమ్యక్తము, సత్వము, మొదలైన వన్నీయు గూడఁజూడటకై గుణములు. ఇతరులయందు మంచిని గనుగొనటకై కష్టము. ఇతరులలో మంచి లేదని తలచుట

అసహాయోద్యమము

పల్నాడుతాలూకాలో ఆక్టోబరునము

పల్నాడుతాలూకాలో ఆక్టోబరునము నమలుజరుపుట కనుకూల పరిస్థితి ను కలిగించుటకు కార్యసంఘసభ్యులును గుంటూరు మండల సంఘము క్రింద పనిచేయుచున్న గౌరవజేతన గ్రాహక ప్రచారకు లందరును 18 వ తేదీని సర్పారావుపేట స్వగాభ్య కార్యాలయమున సమావేశము కావలెను. అచటికి దేశభక్తుడు మున్నగు నాయకులందరును వచ్చెదరని మండల కార్యకర్తల సంఘ కార్యదర్శి 14వ తేదీని లెంతించెను.

యువరాజునకు స్వాగత మియ్యగూడదు

ఈ నెల 17 వ తేదీని యువరాజుగారు బొంబాయిలో దిగెదరు. ఆ నా దాంధ్రవిద్యార్థు లందరును హరతాళ మొనరింపవలెను. పాఠశాలలకును, కళాశాలలకును వెళ్ళగూడదు. స్వాగతోత్సవములలో జోక్యము కలిగించు కొనగూడదు. పంజాబు విద్యార్థులకు చేయబడిన ఆనమానమును మరువకూడదు. కిలా ఫ తు స మ స్వ ను ఆ లీ సో ద రు ల కి తు లను జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను. దేశీయులందరు నీ కషయమున విద్యార్థులకు తోడ్పడ వలెనని యావద్యాత్ర అసహాయవిద్యార్థి సంఘ ప్రతినిధి బందరు నుండి 14 వ తేదీని త. తి.కం.పెను. యువరాజుగారు వచ్చుచున్న రోజును యోడకు లెంతివార్తలను పంపగోరువారు పంపుటకు సౌకర్యమేర్పరచబడిది. వ్యక్తులు పంపు లెంతివార్తలకు మాటకు ఏడదాలియ్యవలెను. రాజ్యాంగసంబంధములకు లెంతివార్తలు చిరుముగా పంపవచ్చునని చెన్నై ఫురి టెలి గ్రాఫు కార్యాలయాధికారి తెలిపెను.

ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారికి 9 నెలలు

విడిభైదు.

ఆంధ్రరత్న దుర్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఏలూరులో నిచ్చిన యువన్యాసమును గూర్చి బందరులో జరిగిన విచారణలో వారికి 9 నెలలు విడిభైదు విధింపబడెను. ఇదివరకు వారికి విధింపబడిన సంవత్సరము, విడిభైదును ఈతోమ్మిది నెలలకైదును కలసి యే జరుగును గాన వారు మొత్త మనుభవించవలసినది బివకసంవత్సరము. అందుచే వీనినమాట లబధములని తెలియుదనుక వానిని నమ్మటమే మంచిది. అసంపూర్తిగ నాకు దెలిసిన విషయముల నుబట్టి నేను వ్రాసితిని. ఈక్రిందియుద్ధాహాణలబట్టి మన మెటుల ప్రవర్తించవలెనో తెలిసికొనవచ్చును. ప్రస్తుతము భగవంతుని నామోచ్చాణ గావించరాదని ఆటంక పెట్టుబడెను. అంతవరకును ఆతడు భగవంతుని దళలో దాను ధ్యానము జేసికొనుచుండెను. అప్పు డాడు బహిరంగముగ భగవంతుని నామోచ్చాణ గావించుచు అందుకలసికొనుటకు సంతోషముగ ననుభవించెను. దానిమేలు భగవంతుని గోపాస్యముగ పూజింపుచుండెను. అతడట్లు జేయుచుని యటుంక పెట్టుబడితరువాత కచాటముల దెరచి బహిరంగముగ దేవుని నర్చించెను. అతడు సింహపురుహలోనికి మేకపిల్లి వడువున దీసికొని పోవడెను. హజరత్ ఆలీ తనశత్రువుకంటె జాలబలవంతుడు. అతనిశత్రు వాడని నై నుమిసిపు డాడు తన శత్రువునా ప్రముఖ ముద్దిమకొనెను. తాను శత్రుయొయ్యెనర్చినచో నది క్రోధముచే నొనర్చిట్లు గునని యతడట్లు జేసెను. కాని ఈపూర్వకాలపు ఋషులకున్న నిష్కల్మష ప్రైర్యము ను జేవ తాం శ యు మ న యం దు లేదని నాకు దెలియును. అందుచే వారిని మనము సరిగ ననుగమింపజాలము. భయక్రోధముల కతీతముగ మనముండజాలము. మనము దౌర్జన్యరాహిత్యసిద్ధాంతము నలంబించి నిర్మితిని నెప్పుకొనవలెను. మన దౌర్జన్యరాహిత్యము మిత్రము. ఇది సామాన్యముగ శక్తిహినులకు సంబంధించినది. కొంతవరకు శక్తిమంతులుగూడ దీనిని వలంబించుదురు. మనము శక్తిమంతుల మగుటకు ప్రయత్నింపవలెను. అందుచే మేజిస్ట్రేటు ఒకవూరు చెంపదెబ్బ కొట్టెనుమేల నాతె ను మరల చెందవ చెంపదెబ్బను గొట్టు విధముగా ప్రవర్తించవలెను. ప్రథమమున చెంపదెబ్బకొట్టుట కవకాశమియినే రాదు. తాను దౌర్జన్యముగ ప్రవర్తించినయెడల తుమాపణ కోరుకొనవలెను. తనస్వామ్యంతో తొలగినయెడల విషయముగ నుండవలెను. క్రోధముతో మాటలాడియెడల న్యాయితో మెలగవలెను. కోర్టునకు సరిగ ప్రవర్తించవలెను. ఇష్టమునచ్చిట్లు ప్రవర్తించరాదు. సహజముగ నుండవలెను. మన ప్రవర్తనయంతయు అహింసమీదనే ఆధారపడి యుండవలెను. ఇందుమూలముననే మనము మన ఆదిర్యమును త్వరలో పొందగలుగుచుము.

జనవరి 14 నెలలో అగును. భట్టిప్రోలు సూర్యప్రకాశరావు గారి కేసు 15 వ తేదీని బందరులో విచారించబడును.

బొంబాయి నగరము - యువరాజుకు స్వాగత

మియ్యకుండుట

బొంబాయి రాష్ట్రీయ కార్యకర్తలు భిలాఫతు సంఘముల ఏర్పాటు ప్రకారము సహజని దేవిగారి అధ్యక్షత క్రింద సభ జరిగింది. బొంబాయి నగర వాసులు యువరాజుకు స్వాగత మియ్యగూడదు. స్వాగతోత్సవములందు కల్పించుకొనగూడదు. యువరాజు బొంబాయిలో దిగిన నాడు దుకాణముల నన్నిటిని మూయువలెను. అను తీర్మానము లామోదింపబడెను. దౌర్జన్యమేమాత్రమును కూడదని దేవిగారు ఖండితముగా బోధించిరి.

బొంబాయి విద్యార్థులు

యువరాజు బహిష్కరణము

13 వ తేదీ రాత్రి బొంబాయి విద్యార్థులు సభచేసి యువరాజుకు స్వాగత మిచ్చుటకు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయము వారు చేసిన నిర్ణయమును ఖండించిరి. స్వాగతోత్సవము లందు విద్యార్థులు పాల్గొనగూడదని తీర్మానించిరి.

బొంబాయిలో ఆజ్ఞాతస్మరణము

సూరకు జిల్లాలోని బోడా తాలూకాలోను కేయరా జిల్లాలోని ఆనందతాలూకాలోను ఆజ్ఞాతస్మరణము నవలంబించుటకు యువద్యాత్ర కార్యకర్తల సంఘసంఘమువారు నిర్ణయించిన నిబంధనలన్నియు నెరవేర్చబడినటుల ఆయామండల కార్యకర్తల సంఘముల అధ్యక్షులును కార్యదర్శులును నిదర్శన పత్రముల నిచ్చిన పిమ్మట ఆ తాలూకాలవారు ఆజ్ఞాతస్మరణము నవలంబింపదగునని ఆహ్వాదనాదు హస్తీయ కార్యకర్తల సంఘము వారు తీర్మానించిరి.

చిటిగాంగు మిలటరీ పోలీసుల దుర్మయమును

గూర్చి విచారణ.

అక్టోబరు నెల 20 వ తేదీ రాత్రి చిటిగాంగులో మిలటరీ పోలీసులు గావించిన దారుణకృత్యములను గూర్చి ప్రభుత్వోద్యోగులు విచారణ చేయవలెనని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు జ్ఞాపించిరి. గాన ఆ విషయమున సాక్ష్యమివ్వగోరువారు యీ నెల 21 వ తేదీ మొదలు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో సాక్ష్య మివ్వవచ్చునని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ప్రకటించెను.

కలకత్తా పోలీసు కనిస్టేబులు అసహాయోద్యమము

కలకత్తాలోని పోలీసుకనిస్టేబులును పోర్టు పోలీసు పడవ వాల్లడును ప్రభుత్వోద్యోగులను మునియేయవలెనని ఆ సహాయవాదులు కరపత్రములను పంచివెట్టెనందున 13 వ తేదీ మధ్యాహ్నము కలకత్తా మైదానమున సభ జరిగింది. 300 మంది కనిస్టేబులును చాలమంది పడవవాల్లడును వచ్చిరి. ప్రభుత్వోద్యోగులనుమూని స్వదేశేత్రమును బూని రాట్టములతో నూలు వడకుట బట్టలు నేయుట మున్నగు పనులుచేయవలెనని ఇదివరకు హెచ్చుకనిస్టేబుగా నుండి పనిమాని నేసిన సుచ్చిదానంద స్వామి యువస్వసిం చెను. పిమ్మట విదేశేభులను తిగులదెట్టిరి. సభకు వెళ్ళేదని బోధించుటకు యిద్దరు యూరోపీయును పోలీసు యువస్వేచ్ఛరు లచటికివచ్చిరిగాని వారి బోధన లెవరునువలెదు. అచట కావలియున్న యూరోపీయును సార్దెంటును ఆపహసించిరి. అవగతమైన సిద్ధముగా నుండు డని నెట్టలు పోలీసు స్టేషనులోని సార్దెంటుల కాజ్ఞాపించిరి గాన ఆవగత మేమియును కలుగలేదు.

యువరాజురాక - బహిష్కరణము

యువరాజుగారు 17 వ తేదీకి బొంబాయికి వచ్చెదరు. అతడు వారికి స్వాగత మొనంగు నుత్సవములం దెవ్వరును పాల్గొన గూడదని రాష్ట్రీయ కార్యకర్తల సంఘమువారు చేసిన తీర్మానమును ఆంధ్రరాష్ట్రీ వాసులకును ఆరాష్ట్రీమునందలి కార్యకర్తల సంఘములకును జ్ఞాపకముచేయుచున్నాడు. మహాస్మృతిహితోప దేశమును స్మరింపు లెచ్చుచున్నాము. ఆనాడు ఎల్లవారు నైచ్చిక హరతాళములను ప్రతిగ్రామమునను పట్టణమునను జరుపవలెను స్వాభావపట్టభద్రుడు కావచ్చు రాజాగ్రముకు నిలుల కావించి నొంతుకాధికారులు తిరుగాజీయ సంకల్పముల నెవ చేర్చుకొన జూచుట అత్రమయని కాంతముగా నామోదించలేనని రాష్ట్రీయ కార్యకర్తల సంఘ కార్యదర్శి గుంటూరునుండి నేను లెంతించెను.

శ్రీ గూర్చి బాబీయమహావిద్యాలయము - మూలము

ఈ విద్యాలయమునకు లక్షరూపాయలను 25 వ తేదీ నాటికి పూర్తిగా సమకూరును. ఆనాడు ప్రారంభోత్సవము జరుగునని విద్యాలయ సంఘాధ్యక్షుడు మోతే గంగరాజుగారు లెంతివార్త నందిరి.

జూబు

కృష్ణామండల గ్రామపాలకుల సంఘ అవసరసభ
ఈనెల 21 వ తేది సోమవారము వ్రదయం 8 ఘంటలకు గుడివాడలో భజన సమాజమందిరమున క్రిందటి నెల 22, 23 తేదీలలో రాజమహేంద్రవరములో జరిగిన తృతీయ ఆంధ్ర దేశ గ్రామపాలకుల మహాసభా దేశమును చట్టించి కృష్ణవ్యయను నిర్ణయించుకొనుటకు సమావేశమగును. గాన, జమీ అగ్రహారం రైతువారి గ్రామముల హెడ్డు అసిస్టెంటు కర్ణములును మనగులును మహేంద్రము నిర్మించియు ఆ తేదీకి తమకున్న పనులు కట్టివెట్టి విధిగా దయచేయుదురుగాక, యని ప్రార్థించుచున్నాము.

కాజు వెంకట్రామయ్య చౌదరి

ఆధ్యక్షులు

బండార వియ్యన్న

గా. వెంకటేశ్వరరావు.

కార్యదర్శులు.

మహా—దివి, బందరు, నందిగామ, తిరువూరు, కర్నాటక, తణుకు, భీమవం, కర్నూరా తాలూకాలనుంచి ప్రతనిధులు ఆంధ్రావ్యయం వచ్చి సమావేశమగు జానవినువక సభను జయప్రదముచేయ వేనుచున్నాము.

నిఖిల భారతయుద్వేద విద్యాపీఠ పరిషత్తులు

నిఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యాపీఠపరిషత్తులు ప్రతివ వత్సరము మార్చిమాసములో అనేక కేంద్రస్థానములయందు జరుగుచున్న విషయ మెల్లకు విశదమే. 1921 సం॥ మార్చి నెలలో బెజవాడయందున్న అపరీక్షితు జరిగియుండెను. తిరిగి 1922 సం॥ వత్సరము మార్చి నెలలో జరుపవలసియున్నది. వైద్యపరిషత్తులు ని. భా. విద్యాపీఠ సామ్యక్రమమును చూచి అందలి నియమానుసారము చదివి జనవరిలో దాఖలులు పంపవలసి యుండును. కందుకొరాలు పోటీలపరిపర్యవేల కలుగున వ్రాసిన కార్యక్రమము కావలసినవారికి పంపబడును సామ్యక్రమమును ప్రాతికర్షిచి దానిభావము నగు తెలిసికొనక భిక్షపరిషత్తులు చరక శుక్ర వాగ్భటాదిగ్రంథములన్నియు చదువవలసిగల్గును అందువలన తెలుగున పరీక్షకు రాదగిన విద్యార్థులకు గ్రంథసాహిత్య లేదనిన్ని ముగవగావూచున్ని భయపడుచున్నట్లు బహుమంది నాతో ముచ్చటించినారు గాని వారంతెమాత్రమును అట్లు భయపడవలసిన లేదు. తెలుగుభాషలో ప్రచారములోనన్న గ్రంథములు చాలును. సామ్యక్రమములో పరిషత్తులయములున్న ఒక్కొక్క విషయములో తెలియదగిన ముఖ్యంశములున్న వ్రాసి ఆ అంశములు ఏ యేగ్రంథములలో నున్నవో ఆ గ్రంథముల నానుములు అధ్యయనములు వ్రాసియున్న విగా అగ్రంథములన్నియు చదువవలయునని అభిప్రాయపడుట పొగచాటు. ఆ అంశములు గల గ్రంథములలో నేది యెవరికి సులభమో దానినే చదువవచ్చును. ఈ పరిషత్తుల విషయములే ప్రధానము గాని గ్రంథములకు ప్రాధాన్యములేదు. ఇంతియగాక పరిషత్తుల కింకొక సులభమార్గమున్న గలదు. పరిషత్తువిషయములలో ఉత్తీర్ణ నొందిక విషయమును తిరిగి చదువ వక్కరలేదు. అచగా, కాశీ భాషములో జయమొందిన యెదల, దానిని వదలి, రాబోవు సంవత్సరములో మిత్రవిషయములకు మాత్రమే పరీక్షకు వెళ్ళవచ్చును. గనుక పరిషత్తులందఱు సామ్యక్రమమును దెప్పించుకొని అందలి కమయముల చక్కగా తెలిసికొని రాబోవు మార్చి పరీక్షకు తగు ప్రయత్నములలో నుండురుగాక యని కోరుచున్నాము.

పరిషత్తు విషయములు వివరముగా తెలిసికొన దలచినవారు జనవరి 1 వ తేదినుండి మార్చి 1 వ తేదివరకు వచ్చినయెడల వారికి ప్రకరుముగా విధానము బోధింపగలదు. వీలైకొనకుండు కర్తవ్యము కాశీ భాషమును బోధించు ఏర్పాటు గూడా చేయబడును. అట్లు చాదలచినవారు డిసెంబరు 15 తేదీ—15 మారు తెలియజేయవలెను. ఇ కా అవసరగు ఇతర విషయములకు ఈక్రింది విరునామాను వ్రాయవలెను.

నోటి రామకృష్ణ

ఆంధ్ర ఆంధ్ర వందలి ప్రెసిడెంటు బెజవాడ.

వీరాలపేరాల గ్రామములయందు భూమిని కందుకొను ప్రయత్నములు గలవు. భద్రగు నాలుగు లక్షలగా తగూగుచేసి పంపి యెడల చక్కములవై తయారుచేయుట సులభము. స్వదేశోన్మయము సాగుపడువారు వడకునప్పుడు లక్షలగా తగూగుకొని నాకు తెలియపచినయెడల మేము వాటిని ఖరీదుచేసి వర్గములవై తయారుచేసి భద్రగు వత్తములను దేశమునకు వర్ణయియింపము—తెలుగులు సుబ్బావ్రాత.

నర్సాపురం వార్తలు.

మాగ్రామంలో పాతకాలాధికారులు విద్యార్థులను గాంధీ బోపిల ధరింప నిషేధించుటయు, విద్యార్థులు పట్టుదలగా గాంధీ బోపిలను ధరించి పాఠశాలకు బోవుచుండుటయు నెల్లరకు విశదము. గత 19 వ తేదీని ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు ఉపన్యసిందిరి. విద్యార్థులలో ఉత్సాహము హెచ్చెను. 21 వ తేదీని దండు వారాయణ రాజుగారు, ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులు గారు, ముష్టి లక్ష్మీనారాయణగారు ప్రస్తుత పరిస్థితుల గురించి యుపన్యసింది విద్యార్థులను హెచ్చరించిరి.

22, 23, 24 వ తేదీలను పట్టుచు గోదావరి జిల్లా నాయకులలో నొకరు శ్రీ ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారు విద్యార్థులకు, కొరియా, హంకేరియా, ఈజిప్టు, బర్మందు మున్నగు దేశములలో విద్యార్థుల లాసరించిన భక్తులను విఫలముగా నుపన్యసింది విద్యార్థులలో న మితోత్సాహము గలుగజేసిరి. సుమారు 7, 8 గురు విద్యార్థులు తాము పాఠశాలకు బహిష్కరించితిమని సభలో వెల్లడించిరి. విద్యార్థుల పట్టుదల హెచ్చినకొలదియు పాఠశాలాధికారుల పట్టుదలయు హెచ్చి నలుగురు విద్యార్థులు మూలనుంచి తొలగించిరి. శ్రీ గోవిందాచార్యులుగారు విద్యార్థులచే పాఠశాలను బహిష్కరింపజేసి జాతీయపాఠశాల నెలకొల్పించువారు తాము పట్టుదలగా నర్సాపురమునకు దుండెదమని చెప్పిరి. 25 వ తేదీని ఆచార్యులుగారు విద్యార్థులను ప్రత్యేకముగా కలసికొని బహిష్కారమును నుపదేశించిరి. 26, 27 వ తేదీలను శ్రీధాస్టరు సుబహ్యయ్యగారు విద్యార్థులను ప్రోత్సహించిరి. ఆచార్యులుగారు మానినవిద్యార్థులను పట్టుదల వీడవలదని హెచ్చరించిరి. సభలో గురు 600 పోగుజిడినవి. చందాలముల కముగా 2000 భర్తీయగును. ఈ ధనముతో గాంధీ యశ్రమము, విద్యార్థులు నాలువడుకుటకును, హిందీ నేర్పుకొనుటకును, నేత పరిశ్రమ వృద్ధికిని విస్తరుపజిడినది. సుమారు 20 మంది విద్యార్థులు మానిరి. యింకను చాలమంది మానున్నారు. ప్రధానోపాధ్యాయుడు గాంధీబోపిల ధరింపవచ్చునని తిరిగి జెప్పిరి. విద్యార్థులు సద్యాగ్రహ వలంబుననే జయముగాంచిరి. విద్యార్థుల పట్టుదల ప్రశంస నియము.

పంచాయితీస్వాయంసభ:—బందరుతాలూకా ఆత్మకూరు దేవ వాడ గ్రామమునందు నొక పంచాయితీస్వాయంసభను సుమారు రెండు నెలక్రిందట స్థాపించి ప్రతిఆదివారమునాడు మధ్యాహ్నం ౧౨ గంటలనుండి విచారణ ప్రారంభించుచున్నారు. ఈసభకు కొన్ని సివిల్ క్రిమినలు క్యవచోములు ఫయిసులచే నినట్టును కొన్ని అచలులలో నున్నట్టును నిజమర్థాగ తెలియచున్నది. పనిచాలా బాగుగాజరుగుచున్నది. ఆస్వాయంసభ ఊరియపు వెద్దబజారులో దేవతాస్వామివొద్ద చింతచెట్టు నీడను యింకకలో యాతాకుచాపలపై గూర్చుండి స్వాయం మెంబర్లు విచారించుచున్నారు. గ్రామస్థులు అధికశ్రద్ధాభక్తులతో నేటిదిచుండికొని వచ్చి యానిచాణను చూచుచుండిరి. వార్షికధాన్యము కష్టపాతీతము. ఇది యొక చిన్నగ్రామము. రైతుల విశేషభాగ్యవంతులు కూడలేరు. కాని ప్రజలఉత్సాహము మెండు. ఈపంచాయితీస్వాయంసభవారిలో చాలామంది యిశ్రీ, చేయించిన విదేశపురుషులతో విచారణకు గడంగుచున్నారు. ప్రస్తుతపరిస్థితులందు దేశ మెంతగర్వం పెట్టుచున్నదో తెలిసియుండియు ప్రతిమనుష్యుడను, ప్రతిశ్రీయును స్వదేశ వత్తధారణ చేయవలసినదని మహాత్ము డాచరించుచుండ వీరు పంచాయితీస్వాయంసభను స్థాపించియు నిట్లు చేయుట మంచిదిగాదని ప్రార్థించుచున్నారు. ఈయూరికాగ్రెసు కార్యదర్శిగారు చేయుకృషి స్వాయంసభయం దేమి వగముల పరిశ్రమ విషయమునకేమి విక్సించి క్షామాపార్శము. స్వాయంసభకు ప్రత్యేకగృహముకొరకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

అఖిలభారతవర్షానియోగిమహాసభా స్థాయిసభ:—౧౭వ నియోగిమహాసభ కృష్ణాజిల్లా, భీమవరం తాలూకా నందు డి గ్రామమునందు ఈ సం॥ం కార్తీకమాసంలో జరుపబడు నని ప్రయోగపరచిడినది. కొన్ని అవికార్యములయిన యిబ్బందుల వల్ల ప్రస్తుతం అపిచేయబడి దుందుభి సం॥ం కృష్ణమహాసభకు కాలము వృధిచేయుటకున్ను, భీమవరం తాలూకా నియోగిల ఈసభ విషయమై వుదాసీపటలాపి యేమాత్రము క్రద్ధ వహించనందున మున్ను ఈ సం॥ం కార్తీక ౭ గి (20-11-21) తేదికి స్థాయిసభుము భీమవరంలో సమావేశమయి అవసరమయిన తీర్మానములు జరిపి అచ్చట నియోగిశాఖీయులకు తగు ప్రోత్సాహము కలిగించుటకున్న స్థాయిసంఘసభ్యులు ఆ నాటికి కృష్ణాజిల్లా భీమవరమునకు దయచేయి సంప్రార్థితులు—కార్యదర్శి.

శ్రీకామేశ్వరము:—కడచిన విజయదశమిరోజున శ్రీకామేశ్వరములో మహారాజశ్రీ బులుసు వారాయణమూర్తిపంతులుగారి యాజమాన్యముక్రింద, నొకజాతీయపాఠశాల స్థాపింపబడెను. ఈపాఠశాలలో బ్రహ్మతము విద్యార్థులకు సంధ్యావందనము, పురుషనూక్రము మొదలగునవి, హిందీభాష, సంస్కృతభాష, రాట్నముమీద నాలువడుకుట నేర్పబడుచున్నవి. ఈపాఠశాల కీయూరులో నున్న, శ్రీరమావిలాసిని నాటక సమాజమువారు ప్రసన్నయాదవమున నాటకమును ప్రదర్శించి, రమారమి ౧౦౦ రూపాయల నిచ్చిరి. ఈవిషయములో నీ నాటక సమాజమువారు చేసినదాని మిదియొక్కటియే కాదు. వీరొక బీద విద్యార్థికి ప్రతినెలకు బడిజీతమును గట్టుచున్నారు. ఇంతేకాక యొకవైష్ణవచిన్నవానివివాహార్థమై నాటక సమాజమువారిక నాటకమును ప్రదర్శించి యాచిన్నవానికి గొంతభవనహోయముం జేసిరి ఇట్టి మహోపకారములనుజేసి దేశముకు నేపజేయుటయే యామావిలాసిని నాటక సమాజమువారిముఖ్యాభిప్రాయము.

ఈజాతీయపాఠశాలయం దభిమానుగుల వారందఱు తమకుదోచిన సహాయమును మహారాజశ్రీ బులుసు వారాయణమూర్తిపంతులుగారికింబ. పించి బ్రార్థించుచున్నాను.—నవీన్ విసు సస్యకేశవరావు.

గొడిచెర్ల:—దుర్మృతినామ సంవత్సర కార్తీక శు ౧౧ శుక్రవారం గోజుమాగ్రామములో ఫిఫిర్లా కార్నరన్న జరుపబడెను. సభకుసుమారు 7, 8, వందలమంది పదిహేను గామములనుండి దయచేసిరి. మేళతాళములతో స్వాగృహీతములతో నూరేంపు జరిగినతర్వాత మ-రా-రా నడింపల్లి రామభద్రిరాజుగారి ఆధ్యక్షతక్రింత సభజరుపబడెను. నందూరిపార్ల సారథిగారు, కొవ్వలి గోపాలరావుగారు, ముదిగంటి జగన్న శాస్త్రిగారు మొదలయిన వక్తలందరు దేశముయొక్క ప్రస్తుత విషయస్థితులను గురించి యుపన్యసిందిరి. ఈగ్రామములో పంచాయితీ యేర్పాటులున్ను, శాంతిప్రైయము నెలకొల్పుట స్వదేశవత్త డిపొలున్ను నెలకొల్పుట మొదలయిన యేర్పాటులు చేయబడెను ఇట్లు సోర్పూలై యాఫిర్కాలోని పదిహేను గామములలోను చేయబడుచున్నవి, ప్రజలు తమయొక్క నిగ్మాణశక్తిని ప్రదర్శించుచున్నారు.

అదిమాంధ్రమహాసభ:—12 వ నవంబరు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో నరాలకెట్టి దేశేంద్రుడుగారు వక్తరాలు వ్రాసినయెత్తరము చూచినాను. జరుగవలసినది స్మృతయ ఆంధ్రరాష్ట్ర అదిమాంధ్ర సభ అయ్యుండగా ద్వితీయసభ యని ప్రకటించుట నా పాఠపాటు. ఈ సభకు దేశమునందలి అదిమాంధ్ర సోదరులున్ను, అభిమానులును విరివిగా దయచేయ ప్రార్థితులు. ఆహ్వానసంఘ సభ్యులకు గు ౩-౦-౦ రుసు మేర్పరుపబడినది. చేరదలచినవారు కార్యదర్శికి గుంటూరుకు నైకము పంప ప్రార్థితులు—జిల్లాపాటి హనుమంతరావు, కార్యదర్శి, తృతీయ ఆంధ్రరాష్ట్ర అదిమాంధ్ర మహాసభ.

జిల్లాపాడువాక్తలు:—మాగ్రామములో (11-11-1921) గేదీరాత్రి 8 గంటలకు ఒక పౌరసభసమావేశపరపబడెను. అందు శ్రీయత పూటుకూరు సత్యనారాయణరావుగారు అసహాయాధ్యక్ష సిద్ధాంతములను గూర్చియు, దేశవత్త బహిష్కారమును గూర్చియు, ప్రస్తుత కర్తవ్యమును గూర్చియు విఫలముగ నుపన్యసిందిరి. ఇరువురు జవీంహారిసోదరులు తమకు గల విదేశ వత్తముల నన్నింటిని కొనివచ్చి సంతోషపూర్వకముగ దహన సంస్కారము గావించిరి. సభయందు వైయంపస్వాసనలగు సత్యనారాయణరావుగారి వల్ల నే క గాచి తీర్మానము గూడ నుపపాదించబడెను.

కోరుమామిడిగ్రామ నాకరుల రాజీనామా:—యక్కనూ డెండాతాలూకా కోరుమామిడి మునగులు కరణంగార్లు అఖిల సంఘమువారితీర్మానముప్రకారములనుగ్రామపాలకత్వమును వదులుకొన్నారు. సదరుతీర్మానమునే ఆమోదించి 10 వ నవంబరు తేదీని సదరు గ్రామ 1 తలియాన్, మిక్కిలి తోలుగాడు 2 వెట్టియాను పేరుదాగాసాహెబు (8) వెట్టియాన్, పేరుతోలు సాహెబు (4) నీరుకంటి. పెదపాటి వెంకడు ప్రస్తుతవగ్గు మెంటు రేకపున నాకరితేరుట వదలుకొన్నారు.

కొత్తపల్లి:—ఈ నెల 11 తేదీ రాత్రి ౧౧ గంటలకు హయోద్ధమసభ సమావేశమయ్యెను. కోత్తపల్లి అసలుగారు పుర్యవరహాన్యమును గూర్చి ఆత్మద్యు అతివ్యవహరహాన్యములతోను సభికులవ్యాఖ్యను గట్లు ఉపన్యసిందిరి. గ్రామసంఘము ఏర్పడెనక్కరగు.

ఆంధ్ర గ్రంథాలయ వ్రేస్, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

(1903-వ సంవత్సరం ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్టు క్రింద రిజిస్టరు చేయబడినది.)

(3108)

మూలధనము రు 3,00,000

ప్రస్తుతము వసూలు చేయు ధనము రు 6,00,000

భాగము ౧-కి రు ౨౫ లు చొప్పున ౧౨,౦౦౦ భాగములు. భాగముల సొమ్మును దరఖాస్తుతో రు ౫ లు; అలాటమెంటు అయినప్పుడు రు ౫ లు; మిగిలిన సొమ్ము ఒక్కొక్క మాసమునకు తక్కువకాని వ్యవధిగల 3 వాయిదాలలో ఇయ్యవలయును.

డైరెక్టర్లు

శ్రీ

- 1 శ్రీ వైదా చినరామకృష్ణయ్యగారు, జమిందారు, బాంకరు, కాకినాడ.
- 2 సూరి వేంకటనరసింహశాస్త్రిగారు, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘ కార్య నిర్వాహకసభాధ్యక్షులు, రామమోహన కేంద్రగ్రంథాలయధ్యక్షులు, బెజవాడ
- 3 నడింపల్లి వేంకటలక్ష్మీనరసింహారావు వంతు లుగారు, బాక్-ఎట్-లా, మేనేజింగు డైరెక్టరు, ఆంధ్ర కర్మాగారము; ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాలగ్రామ సంఘమునకు (ట్రస్టీ, గుంటూరు.
- 4 బచ్చు నాగభూషణరావుగారు, కార్యదర్శి, భూసర్వాముని గ్రంథాలయము; భూస్వాములు; బ్యాంకరు; పేరుకలపూడి. (గుంటూరు జిల్లా
- 5 పుతుంజాక నరసయ్యగారు, కార్యదర్శి, శ్రీ వేంకటాద్రిశాయని బాలీయపాఠశాల; భూస్వాములు; పెదపాలెం. (గుంటూరు జిల్లా)
- 6 పురాణం సూరిశాస్త్రిగారు, బి. ఏ. భూస్వాములు; ప్రావైటరు; చుచిరీట్ల.
- 7 బొడ్డపాటి హనుమంతరావుగారు, కార్యదర్శి, శ్రీ సత్యనారాయణ వర్తమాన గ్రంథాలయము; భూస్వాములు; బొడ్డపాడు. (కృష్ణాజిల్లా)
- 8 పుచ్చా శ్రీరామశర్మగారు, కార్యదర్శి, ఆర్యశాలసహజము; భూస్వాములు; పెదపాలెం. (గుంటూరు జిల్లా)
- 9 అయ్యంకి వేంకటరమణయ్యగారు, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘ గౌరవ కార్యదర్శి, రామమోహన కేంద్రగ్రంథాలయ గౌరవకార్యదర్శి, బెజవాడ.

ఆంధ్రదేశాభ్యుదయమున

కత్నోవశ్యకములగు

గ్రంథములను తిక్కన.

పోతన-కృష్ణదేవరాయాది

జాతీయవీరుల పటములను,

ప్రకటించి ఆంధ్రదేశమునకు వన్నెదెచ్చును.

అచ్చు వేయువారికిని గ్రంథకర్తలకును

మిక్కిలి నవాకారి.

వెలుబడిదారులకు లాభకరము.

ఇతర వివరములకు ప్రోప్రెక్టర్ మొదలగువానికి ఇట్లు వ్రాయవలెను:

అయ్యంకి వేంకటరమణయ్య, మేనేజింగు డైరెక్టరు

వైద్యరత్న పండిత

డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృత

రక్తమును వృద్ధిచేయును
మేహవారీ నొప్పులను బోగొట్టును
అన్ని విధములగు బలహీనములను అణచును
పాండురోగులకు మంచిది
గుండెదడను నివారణ చేయును
గర్భ కారక ములనుదగ్ధమును
బాలరతు గర్భిణీలకు సుత్తెరుము
చనుబాలను వృద్ధిపరచును
మూత్రములకు మంచిది
మెదడుకు బలమును గలగ జేయును
నరములకు శక్తిని హెచ్చించును
విశ్వాధులకు ప్రాణమిక్రిము
ప్రాణశక్తిని హెచ్చించును
క్షయరోగులకు మిగుల మంచిది
కాశరోగులకు అమృతము
గుండెకాయకు మిక్కిలి బలము నిచ్చును
డూపిరితిత్తులకు అధికబలము చేయును
ఉబ్బసరోగులకు మిగుల హితము
వెల బుడి 1-కి రూపు 8-4-0.
ప్యాకింగు ప్యాకెట్ ప్రత్యేకము.
క్యాటలాగు ఉచితము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

41, అచారప్పనగిది, జి.టి. మదరాసు.

తెలిపింపఁ:— (మం)
కూడిట్ - మదరాసు.

స్వదేశ వాస్తవికత వస్తువులు.

గట్టి పని! వెల సరసము!!
ప్రశస్తమైన ఉక్కుతో తయారుచేయబడు
చున్న చిన్న, పెద్దనైజల మడతచాకులు, పేనా
కత్తులు, బత్తాయికత్తులు, లీవరు విశేషముగా వేసి
తయారుచేయబడుచున్న అన్ని నైజల యిత్రడి
కప్పుతాళములు, ఇనుపకప్పుతాళములు, మేలయిన
మగలికత్తులు, ఇత్తడి యినుముకలిసిన కప్పుతాళ
ములు, నుంచి తాళములతో బందోబస్తు చేయ
బడిన యినుపపెట్టెలు వగైరా సామానులు మా
కర్మాగారమున తయారుచేయుచున్నది (1081)
ధరఖాస్తుకు పంపిన ధరలు తెలుపబడును.
వర్తకులకు సరసమైన కమీషన్ నీయబడును.
తెలిపింపఁ:— బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో.,
"ఇండస్ట్రీసు" కట్టయ్య అండ్ లాక్ మేకర్సు etc.
వెదాపురం. వెదాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

మరియు చంద్రము.

గనేరియా

అను సుగంధమును వసారము
విధ్యములేదు. వీడిబారితో పనిలేదు
ఎటువై, తెలుపువచ్చు. అను మాత
విధముల పెగరోగమును మూడు పూ
టలలో మాడ్చును. శ్రీలకునును
వ్యాధులకు కూడ ఇది రాక్షసము.
ద్రవ్య 1-కి వెల 2-4-0
1 చందీరీ (చురుచంద్రమున కనుసాము) బొమ్మ 8-0-0
1922 కేలండరు 1922
రంగుల చిత్రపటము. ముద్దులు మాటగట్టుచున్నది. వా
రములు తెలుగులో నున్నది. వెల 1-కి 0-8-0, డబ్బెన 1-0-0.
ఒకటి కావలయువారు 4 అణాల పోస్టుచీట్లు పంపవలెను.
నాలుగింటికి తక్కువ గోరువారికి పోస్టుచార్జి అధికమగును.
కలియింటి నుండరిగినది. కొలదిప్రకారే యున్నది. (1251)
గంధర్వఫార్మసీ, రాయవరం, (గోదావరి.)

నిర్వృత్తముగ తయారుచేయబడిన శాస్త్రీయ బొమ్మలు.
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో వారకును.
తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని
క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
మేనేజరు, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ,
19, హాన్స్ రోడ్, హంటురోడ్ - మదరాసు.

నవమకము (1842)

బంగారు. వెండిరత్న

ముల నగలును ఇతరవస్తువులను

వాపసు యిచ్చిన పుష్కలము

చైతన్య ఇర్లబడును

ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి

గురుసామిశెట్టికంపెనీ

25, చై నాలుబారురోడ్, మదరాసు

నగలు వాణ్యముగాను పూచీరోడ్ నగరమైన ధరలకు
తయారుచేసి విక్రయించుటకు సంకల్పమును. తమవారు
తేలికాటిని తేలికముగాగా అమ్మిన మేరకు తయారుచే
యివ్వబడును. విశేషార్థ సత్తరు యిచ్చి నగలు తయారు
చేసికొన్న వారి వలన మా వస్తువులకు తెలిసికొనివచ్చును.
"అమృత వినిష్కర్త ఫలదర్శి"
ఇది మంచి ఆశ్వర్థ్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము
ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమున మిక్కిలి పుష్కలముగకరము
ఇది చూచుకొనుటకు జాతకము, పుట్టికతేదీ, నక్షత్రము,
మొదలగునవి అవసరములేను, నులకమైన తెలుగులో వ్రాసిన
బడినది. గొప్ప శక్తిపి కేటులను పొందినది. వెల 1 రూ
ప్రస్తుతం ఎలూరు సబ్ జడ్జిగారగు ఆర్. నారాయణరావు.
పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిల్లు వ్రాసిరి. "రాగల వానిని
తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలభర్షిని సంపాదించు
కలిగించునని నా నిశ్చయము." పుస్తకములు వలయువారు గా
దిగువ ఖరీదామాట వ్రాయవలయును.
తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.
వోడరం, విశాఖపట్నం, జిల్లా
2868

DUNCAN STRATTON & Co.

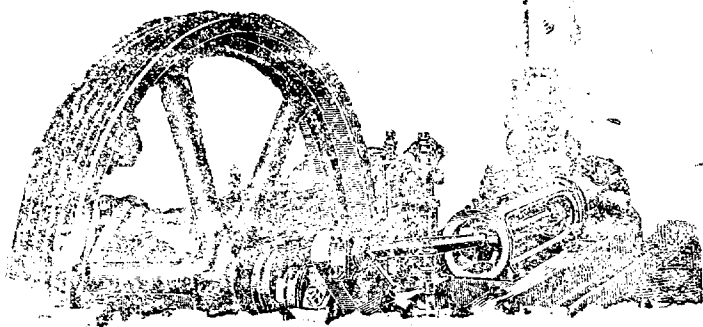
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

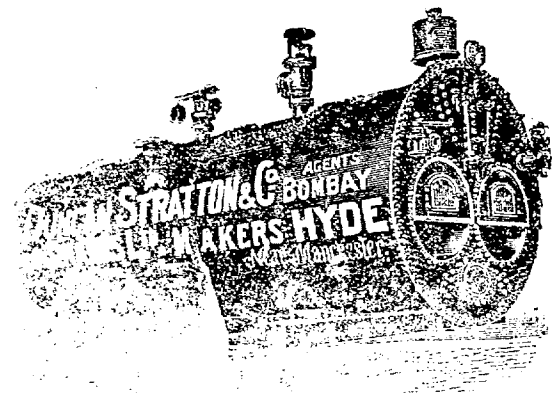
ఎంజనీర్లు, మెషిన్ రి ఇంపోర్టర్లు. 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

వాడపు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందులు — డయామీటరు
ఆ 4. మొదలు 6 ఆ 6 అం
జంతు యంత్రము.
ప్రీంప్రీంంగు (వెనుక)
80 హానులు మొదలు
160 హానుల వరకు ఉండును.

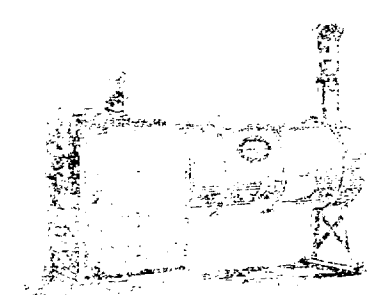

హైక్రాను స్పిల్ కార్నిష్ బాయిలర్లు.

హైక్రాను స్పిల్ లంకా మైరు బాయిలర్లు.
వాడపు 22 అం మొదలు 72 అం వరకు ఉండును.

డయామీటరు 6 అం మొదలు 8 అం వరకు ఉండును.
ప్రీంప్రీంంగు (వెనుక) 100 హానులు మొదలు
250 హానుల వరకు ఉండును.

లోలో మల్టిప్లయిబల్ బాయిలర్లు.
ప్రీంప్రీంంగు (వెనుక) 80 హానులు మొదలు
100 హానులు 150 హానులు వరకు ఉండును.

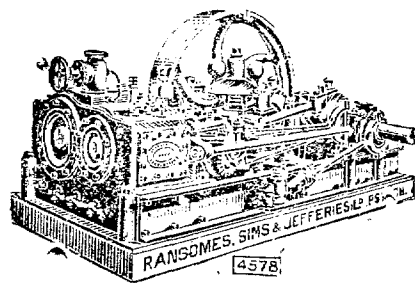

వర్నికల్ బాయిలర్లు.
ప్రీంప్రీంంగు (వెనుక) 80 హానులు మొదలు
100 హానులు వరకు ఉండును.

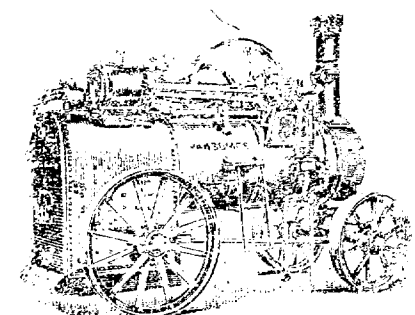
ఈ క్రింద తెలుగుపడిన వాటిని
స్వయం చేయుదుము.
దూది జిన్నింగు మెషిన్, వాటిసామానులు
దూది (వెన్సింగు) మెషిన్
దూది ప్రిన్సింగు మెషిన్
దూది పిరింగు మెషిన్
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్ వర్క్ షిప్లింగు మెషిన్
మాన్ మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డకేయు మెషిన్
కట్ట బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామా
అన్నిరకముల పంపింగు మెషిన్లు
కాగితము, క్షుణ్ణసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కొరకన్ మాన్ కురుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎల్క్విక్ లైటింగు (స్టాండు) కొరముట్లు
శీతులు కట్టపాపు కొరముట్లు
స్టీలు హాప్టింగు, కట్టింగులు, వెడెప్ల్యా
కాట్ బరన్ అండ్ కాన్స్ట్రక్షన్ షిప్లింగు.
కగయరా అన్నిరకముల సామానులు.

నైట్ బ్రెస్టెడ్ కాంపౌండు
'హిందూస్థాని' ఎంజిన్లు.

((కాన్ కుసాపు మొననుండి పోట్ లీయబడినది,
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజిన్లు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపౌండు ఎంజిన్లు.

హార్వల్ స్టీము ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్, సిలిండరు గలవి.
స్టీము (వెనుక) 120 హానులు గలవి.
కాంపౌండు — హెన్రీ, హెన్రీ సిలిండరు.
స్టీము (వెనుక) 150 హానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కైనను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోకు ఇంపోర్టింగు కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మాన్ వల్ బావనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను

ఆమ లెక్కలను ముక్కలను దివ్యమృతము.

దిగ్గు, తైల్యము, కడికెము, రొమ్మకడికెము, లెలమెప్పి, వాయువునొప్పులు,
పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చిక్కిన దట్టితో కుహ ము దూ 0—10—0; డబ్బా 1—5 రూ 5—12—0. పొట్టుఖప్పులు కలు.

అమృతం జనం డిపో. } 109, ఫెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబుళెట్టి వీధి, మదరాసు.

